INSPECTORATUL ȘCOLAR
AL JUDEȚULUI BACĂU

CASA CORPULUI DIDACTIC

CONSILIUL POPULAR AL MUNICIPIULUI
GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ

CUSĂTURI

EXISTENTE PE VALEA TROTUȘULUI

1973

CONSILIUL POPULAR MUNICIPAL
GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ

INSPECTORATUL ŞCOLAR
AL JUDEŢULUI BACAU

CASA CORPULUI DIDACTIC BACAU

CUSATURI EXISTENTE PE VALEA TROTUŞULUI 1973

COLECTIVUL DE INIȚIATIVA

VALERIAN GHINET	— președintele Comitetului Executiv al Consiliului popular al municipiului Gh. Gheorghiu—Dej ;
CONSTANTIN V. TOMA :	— vicepreședinte al Comitetului Executiv al Consiliului popular al municipiului Gh. Gheorghiu-Dej ;
FLOAREA LEUȘTEAN :	— vicepreședinte al Comitetului Executiv al Consiliului popular al municipiului Gh. Gheorghiu-Dej ;
MARIA VICOL :	— profesor
MIRCEA RĂDUCANU :	— director al Casei corpului didactic Bacău ;
GHEORGHE T. MOCANU :	— inspector școlar ;
GHIȚĂ MOCANU :	— profesor.

COLECTIVUL DE CULEGATORI

Bogdan Maria	— prof. maistru
Ciubotaru Marioara	— prof. maistru
Ciurdea Emilia	— prof. maistru
Chenic Alina	— prof. maistru
Dimofte Victoria	— bibliotecară
Gafița Ecaterina	— învățătoare
Govrilescu Maria	— prof. maistru
Ghineț Agripina	— prof. maistru
Leahu Virginia	— prof. maistru
Mărășteanu Eugenia	— prof. maistru
Nazarevici Olga	— prof. maistru
Pop Ana	— prof. maistru
Racoviță Vasilica	— prof. maistru
Stănescu Elena	— prof. maistru
Vilcu Elena	— învățătoare

Și un colectiv de desenatori de la atelierul de covoare al cooperativei „Flacăra".

Aducem pe această cale mulțumiri tuturor acelora care ne-au ajutat la elaborarea acestei lucrări.

COORDONATOR ARTISTIC,
Prof. Ghiță Mocanu

CUVÎNT ÎNAINTE

Coborînd din timp, Trotușul își adună puterile din vinele de apă înfipte în altița munților, pentru a înflori în licurici de stele, în valea Borzeștiului, după care, liniștit și uluit de cele văzute, să se odihnească în cîmpie, lăsîndu-se purtat la vale de Siret.

Din razele lui de lumină, din umbrele reci ale pădurilor s-au zămislit comori de dor, comori de cîntec și înscrisuri de ac.

S-au păstrat de atunci, de demult, de sute de ani, zvicniri de inimă, punctate cu fluturi și arnici pe întinderile albe de in sau borangic.

S-au păstrat ca atunci, în prima lor trăire, să ne facă pe noi să tresărim azi cînd întîlnim simplitatea minunilor ridicate prin cusături, ajunse pînă la noi ca un ecou care mai dăinuie încă pe aici, prin cufere și-n inimi.

Ne recunoaștem în ele, ne mîndrim c-am putut ridica asemenea imnuri dragostei de oameni, că sîntem în stare să le ducem mai departe.

Oriunde te-ar purta pașii pe meleagurile țării, te afli acasă printre aceste frumuseți. Dar cînd te-ai născut aici parcă-ți revezi viața, parcă auzi glasuri uitate și vezi chipurile celor care s-au bucurat de bucuria culorilor aprinse pe o ie sau pe un ștergar.

În satul Sulța din comuna Agăș, invidiat pentru frumoasa sa așezare, casele oamenilor sînt mici muzee, inimile lor scumpe, chivoturi pline cu gînduri frumoase.

Viața oamenilor de aici s-a desfășurat între coamele dealurilor și ochii florilor, iar florile le-au umplut casele rămînînd pe pereți ori mergînd cu ei pe străiele pe care le purtau. Oamenii se dăruiau pădurii și cîmpului, iar cîmpul le dăruia statornicia luminii și strălucirea smalțului cu care vara zugrăvea finețele. Sînt mîndri oamenii de-aici.

Azi, poți vedea comori intrînd în casele gospodarilor Ionică Gh. Merlușcă și Dumitru Gh. Merlușcă, Costică Iordache Merlușcă, Gheorghe Darie, Nicolae Vasile Toma, Ionică Burlacu, Niculiță D. Fulga, Ileana Th. Cobuz și mulți alții, comori care nu sînt ținute sub lacăte, ci scoase la lumină să le fure ochii și sufletele celor mulți.

Cu bunăvoință și bucurie au arătat Sevastița Busuioc și Maria Hîrdeanu din Dofteana jocurile motivelor roșii și negre de pe minunatele lor costume.

La Gura Văii sau Ștefan cel Mare, în satele pe unde hălăduiau oamenii Măriei sale Vodă Ștefan, azi adăugăm străluciri noi cîmpului, țesem din lumini și oțel ie mîndră pămîntului acesta bătătorit. Aici am găsit la Barbu Ileana și Mihalcea Arghira, Maria Geană, Căpățînă Aurica și Luca Maria mărturii ale hărniciei și ale creației populare.

Sîntem datori să arătăm tuturor, gîndurile celor dinaintea noastră.

O facem convinși fiind că ne facem datoria.

CONSTANTIN V. TOMA

secretar al Comitetului municipal al P.C.R. Gheorghe Gheorghiu-Dej vicepreședinte al Comitetului executiv al Consiliului popular municipal.

ELEMENTELE COMPONENTE ALE MOTIVULUI ROMANESC

Ca peste tot, în cultura și arta populară și pe Valea Trotușului oamenii au transpus în decorul cusăturilor naționale, încă din adîncimi de vremuri tracice, experiența, observațiile și cunoștințele lor, sintetizate și generalizate în forme ce redau figuri geometrice și negeometrice.

Elementele și motivele ornamentale ca „floare, formă, frunză", etc., imediat ce au fost observate de ochiul omului, au fost necontenit cultivate de artiștii din cadrul sătesc și cu iscusința femeilor care practică arta cusăturilor le-au permis să simplifice, să stilizeze și să prelucreze motivele, mergînd la cea mai perfectă morfologie clasică.

Motivul românesc, care împodobește un obiect, variază după utilizarea dată pieselor cusute : de podoabă, de îmbrăcăminte și de uz casnic.

La obiectele de podoabă cum ar fi : năframa, basmaua, batista, ștergarul etc, se folosesc motivele în a căror componență intră floarea cu frunze stilizate, păsări și insecte stilizate.

La obiectele de îmbrăcăminte și cele de uz casnic, în special la obiectele de îmbrăcăminte de sărbători, ca : ie, cămașă bărbătească, pieptar, cojoc, etc, se folosesc motive în a căror componență intră : floarea stilizată, elemente geometrice, unelte casnice și din agricultură, stilizate, animale, elemente cosmice, toate redate în forma stilizată.

Aceste motive ornamentale se împart în trei grupe mari :

a) abstracte
b) realiste
c) simbolice

În decorul brodat cu aceste elemente care intră în compoziția unui model, ele nu apar izolate unele de altele, ci sînt cusute într-o strînsă împletire tematică, adeseori comasate într-același motiv.

Pe Valea Trotușului se întîlnește des motivul ornamental *abstract*, care rezultă din structura materialelor, din jocul tehnicii ca punct, linie, linii suprapuse, triunghi, pătrat, romb etc, deci, din punct de vedere morfologic, ele aparțin *stilului geometric*.

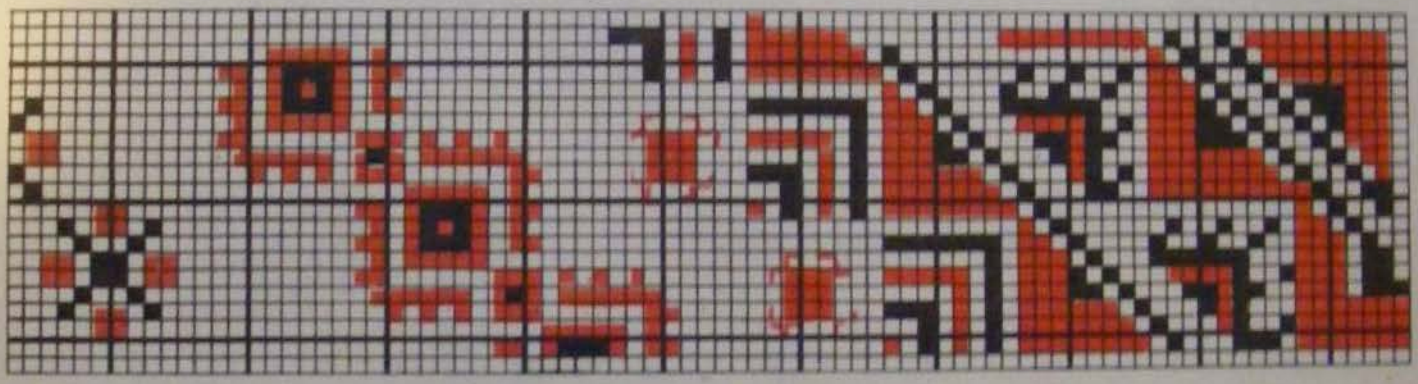

La fel de des motivele ornamentle *realiste*, care se împart în trei grupe mari :

a) fiziomorfe
b) skeomorfe
c) sociale.

Dintre acestea, cea mai mare răspîndire au cunoscut-o motivele fiziomorfe care și ele se împart în patru subgrupe : „cosmice", „fitomorfe", „zoomorfe", „antropomorfe".

Subgrupa celor „cosmice" cuprinde elementele decorative ce reprezintă corpuri cerești ca : steaua, soarele, fenomene cerești ca : fulger, calea laptelui etc.

ELEMENTE COSMICE

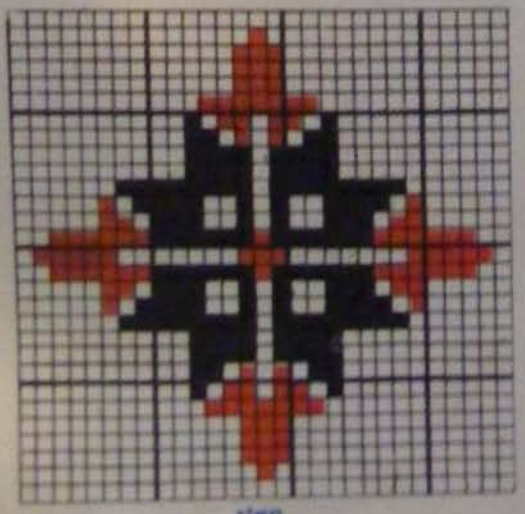

stea

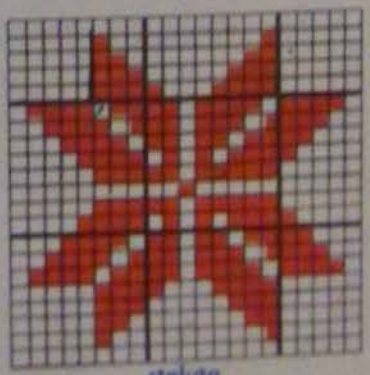

steluța

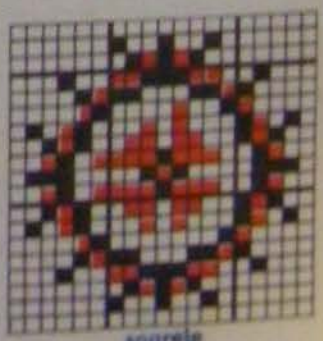

soarele

În grupa „fitomorfă" sînt reprezentări ale regnului vegetal ca : plante, frunze, flori, fructe.

Pe Valea Tratușului, florile des întîlnite în cusături sînt : margareta cu patru pînă la șase petale, trandafirul, bujorul de munte, măghiranul, floarea soarelui etc, redate stilizat, ajungînd pînă la o geometrizare globală. Pe alocuri sînt zone care se caracterizează printr-o redare negeometrică, în maniera desenului liber, reproducînd o formă mai apropiată de cea întîlnită în natură. Motivele ce reprezintă fructele și cerealele cele mai răspîndite sînt : strugurele, mărul, para, pruna. În cusături mai apare „bradul", „brăduțul", „cetina".

GRUPA „FITOMORFE".

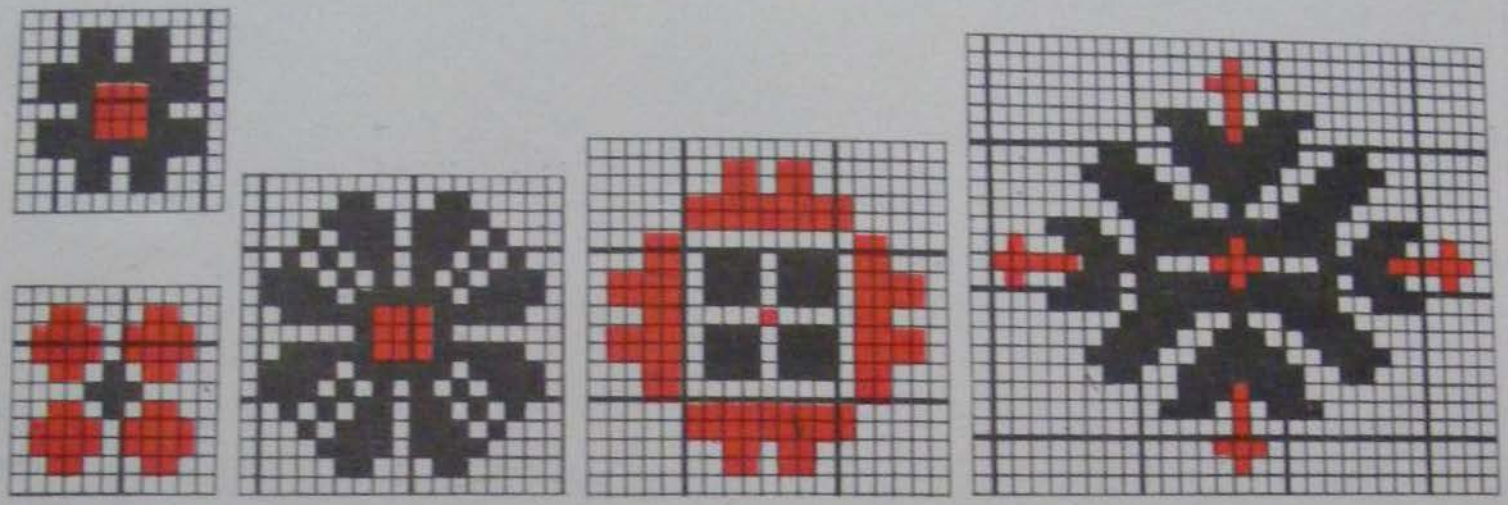

Motivele zoomorfe, într-un număr redus dar foarte variat – „coarnele berbecului", „fruntea boului" – sînt foarte vechi și foarte răspîndite pe ambele versante ale Carpaților, din cauza aceasta au și permis o varietate morfologică mai mare.

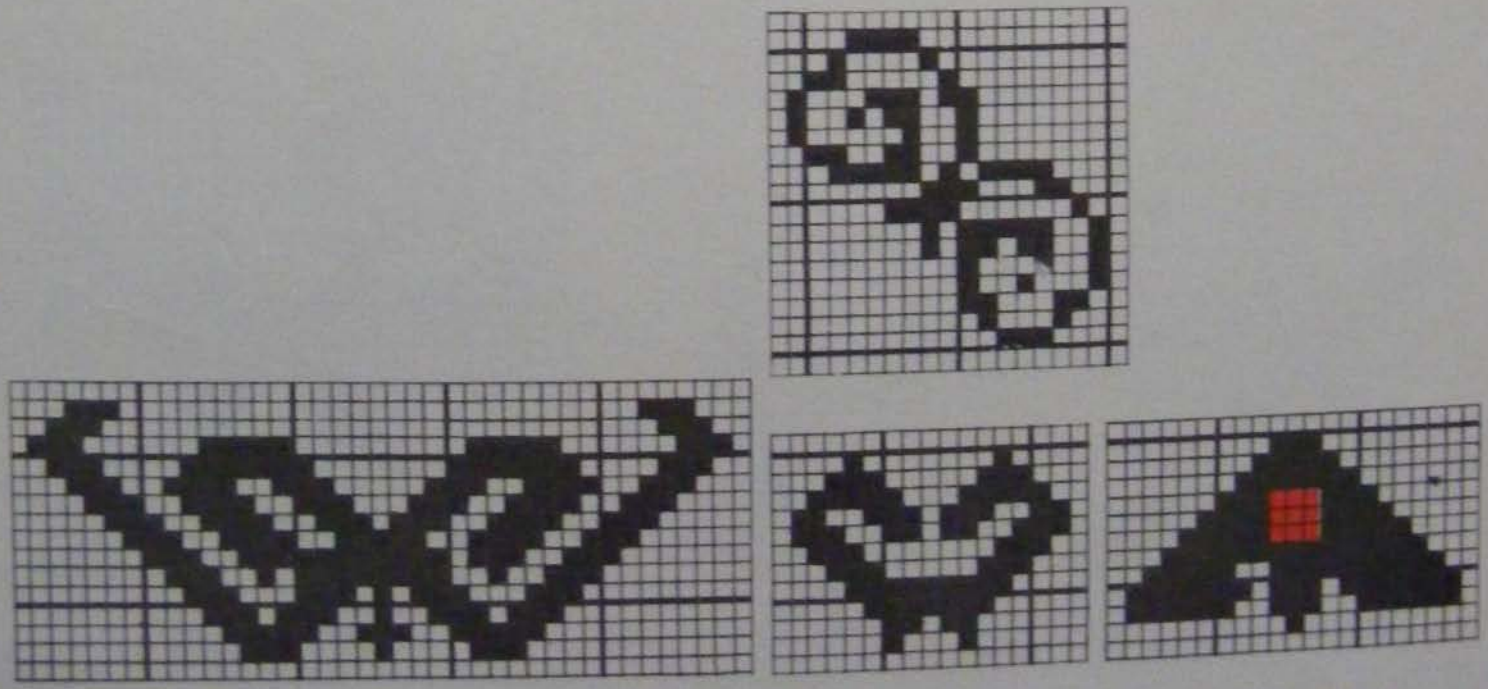

COARNELE BERBECULUI

COARNELE BERBECULUI

FRUNTEA BOULUI

Dintre reprezentările *avimorfe* cele mai des întîlnite sînt : vrabia, cocoşul, porumbelul, perechea de păsări despărţită printr-o floare sau printr-un brăduţ.

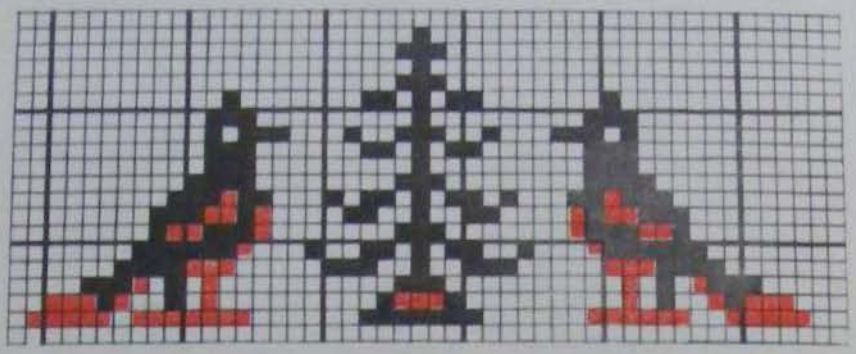

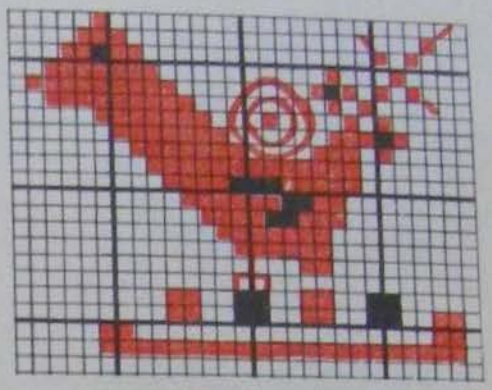

Motivele *antropomorfe* care închipuie omul, sau părţi ale corpului, sînt foarte rar întîlnite.

În grupa skeomorfe, motivele au ca izvor de inspiraţie uneltele şi obiectele făurite sau prelucrate de mîna omului, aceasta confirmă felul de muncă practicată, felul de trai şi influenţa lor asupra decorului popular. Formele în care se înfăptuieşte şi pe care le ia influenţa muncii în artă sînt variate.

Motivele skeomorfe prezintă o evoluţie morfologică într-o continuă varietate tematică. Gama motivelor din această categorie este foarte variată : sapa, furca, grebla, fierul plugului, plugul etc.

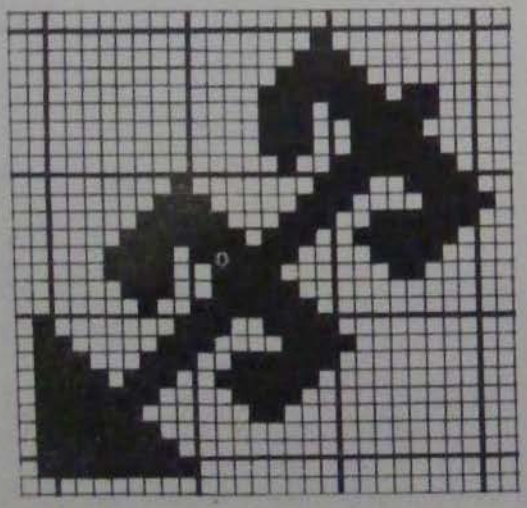

FIERUL PLUGULUI

SAPA

GREBLA

Cît priveşte motivele cu caracter simbolic, acea grupă ce cuprinde reprezentări care se referă la vechile concepţii religioase, de credinţă şi superstiţii, pe Valea Trotuşului sînt pe cale de dispariţie.

Exemeple de motive în a căror compoziție intră din elementele grupelor arătate

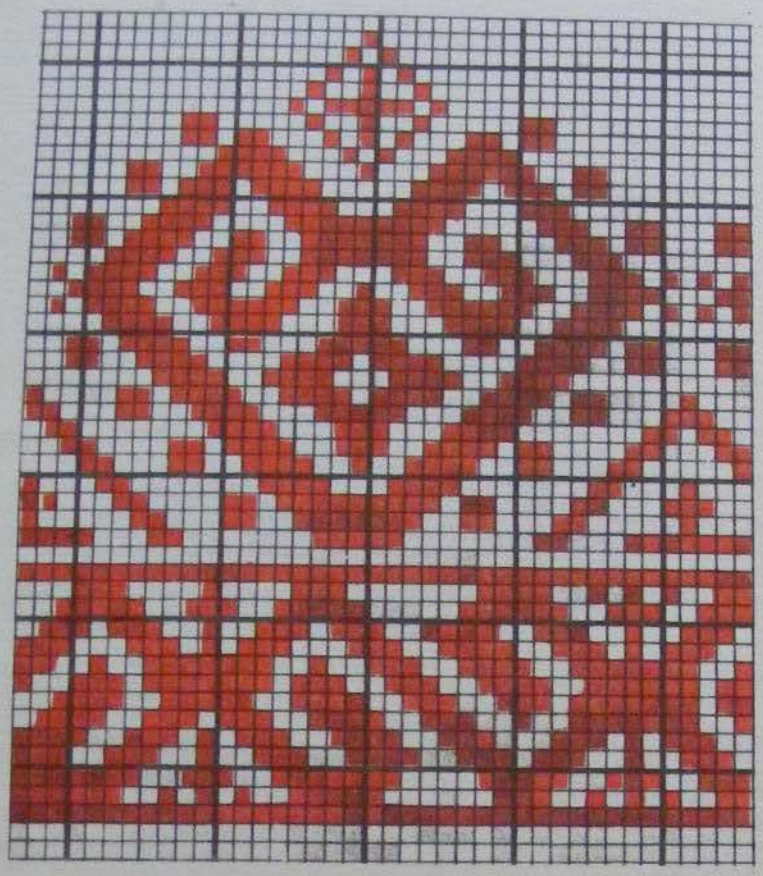

MOTIV ZOOMORF

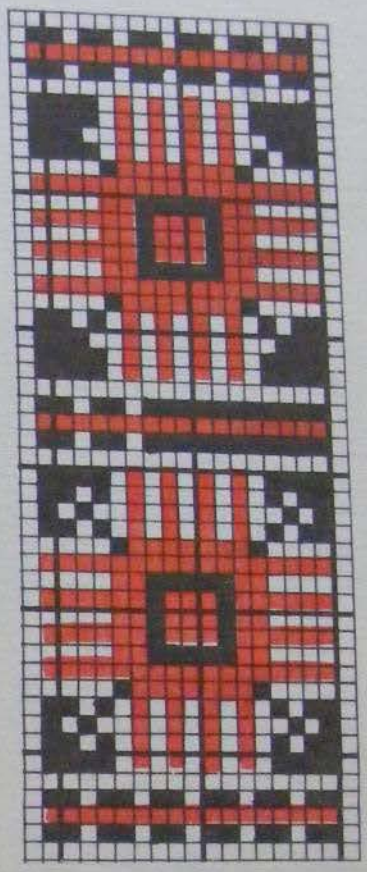

MOTIVE SKEOMORFE

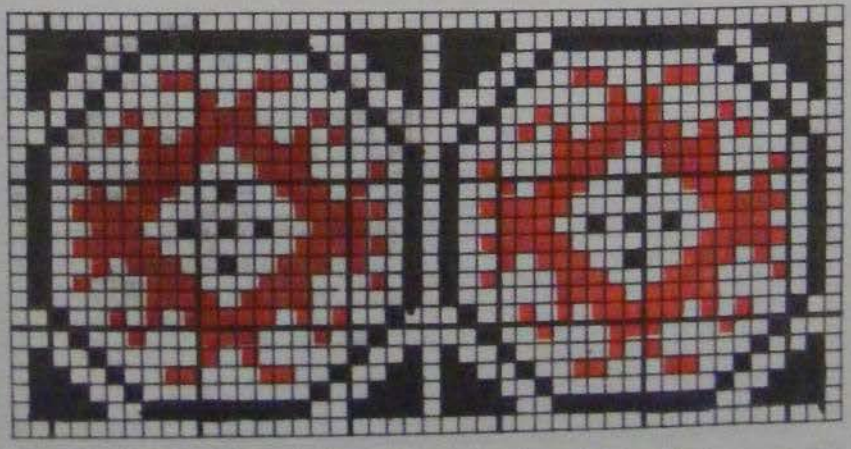

MOTIV GEOMETRIC

CAPITOLUL II

MATERIALE FOLOSITE PENTRU EXECUTAREA CUSATURELOR ROMANEȘTI

Cusăturile și broderiile au apărut din necesitatea împodobirii obiectelor de îmbrăcăminte și a celor de folosință casnică avînd menirea să le înfrumusețeze.

În funcție de utilizarea obiectului se alege materialul textil și procedeul cromatic.

Materialele care corespund cel mai bine aplicării cusăturilor românești în vederea confecționării unor obiecte sînt : țesături din bumbac, in, cînepă, cu țesătură rară și firele dispuse regulat atît la urzeală cît și la bătătură.

În comerț se găsesc următoarele țesături : etamină, matador, panama, pînză numită „Bazias" — care se utilizează în acest scop.

Etamina este o țesătură rară din bumbac, sau bumbac și cînepă cu fire dispuse regulat și poate apretate. Este lată de 0,80—0,90 m. Se folosește pentru confecționarea fețelor de masă fantezii, pernițe fantezii care se lucrează cu puncte obișnuite în cruciuliță sau puncte oblice, așa-zise puncte de goblen.

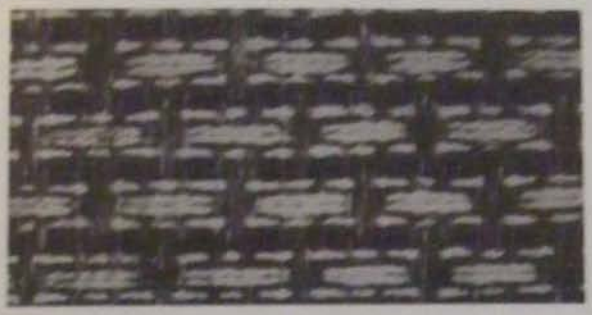

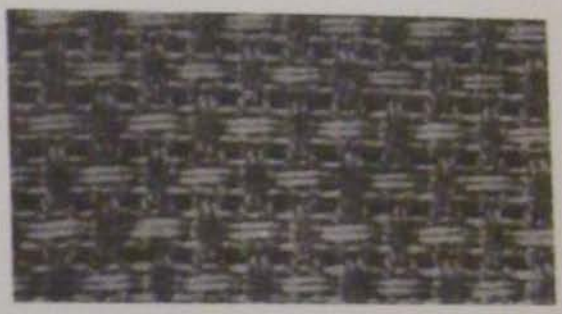

Matadoru — pînză de in cu firul plin, atît la urzeală cît și la bătătură, firele sînt grupate cîte două. Țesătura este rară cu firele dispuse regulat pe care se pot executa cusături românești cu ață muliné cu trei sau mai multe fire, sau coton perle cu firul mai plin. Pînza este lată de 0,80 m și se găsește în comerț într-o gamă variată de culori. Este foarte rezistentă.

Pînza de panama este o țesătură de bumbac plină cu firul dispus destul de regulat, atît la urzeală cît și la bătătură, și sînt grupate mai multe fire. Are lățimea de 0,80 m, se găsește în diferite culori și este folosită pentru șervețele, seturi, mileuri, fețe de masă fantezii.

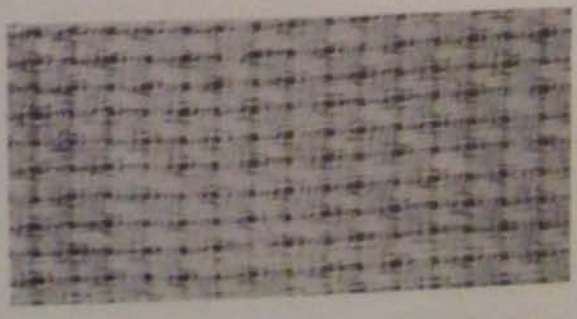

Un alt material care se găsește în comerț este pînza numită „Bazias". Este din bumbac cu firul plin atît firele de urzeală cît și cele de bătătură sînt dispuse regulat și se pot lucra puncte cu fire numărate. Lățimea 0,70 m.

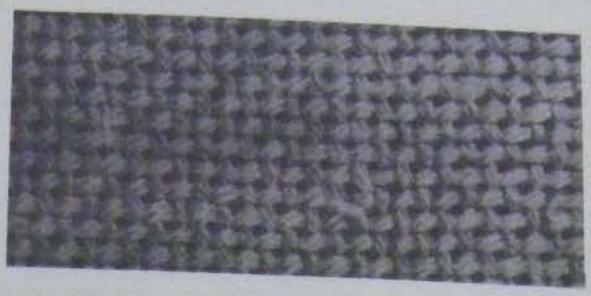

Cea mai bună pînză este pînza românească cu firul din bumbac țesută la război manual. Pînza este foarte rezistentă, are o largă aplicare pentru motivele populare (cusături românești), cît și pentru găurele, ajururi și șabace. Poate fi întrebuințată atît pentru costume naționale, cît și pentru obiectele de interior fețe de masă, ștergare, șervețele și alte obiecte.

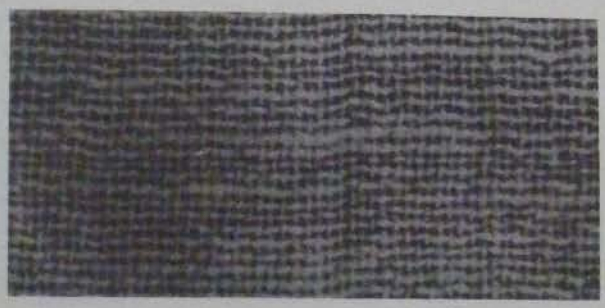

Pînza topită are firul de bumbac subțire. Are lățimea 0,60–0,75 m, este foarte albă, foarte subțire, iar țesătura rară este foarte aspectuoasă și pe ea se lucrează ușor.

Pe această pînză fină, cusăturile românești au un mare efect. Ajururile și șabacele lucrate cu bumbăcel subțire sau muliné sînt cele mai frumoase.

În cazul cînd aceste materiale lipsesc se pot aplica cusăturile românești pe : pînză albită, indian, olandină, in, dar firele fiind dese se lucrează foarte greu și obiectele realizate nu au suplețea dorită.

Firele de ață cu care se execută cusăturile românești sînt : bumbăcel, muliné, coton perle, mătase, lină, bumbac, fire metalice de aur și argint.

Bumbăcelul se întrebuințează la cusături românești, ajururi și șabace în cazul cînd lucrăm pe un material mai plin.

Cel mai mult folosit este mulineul, care are firul moale și puțin răsucit, format din șase fire grupate care se pot separa ușor. Se lucrează cu două sau mai multe fire după grosimea pînzei și se găsește în comerț în formă de jurubițe în diferite culori.

Cotonul perle are firul răsucit în două, este foarte rezistent, are un luciu frumos care se menține și după spălarea și apretarea obiectelor.

Firul de mătase naturală numit „filoflos" se găsește în comerț în jurubițe mici. Acest fir este subțire, se folosește pe materiale foarte subțiri.

Firele de mătase vegetală albe sau colorate în diferite nuanțe, sînt groase și formate din mai multe fire subțiri. Se folosește la cusăturile executate pe catifea, mătase sau alte materiale din fibre sintetice. Se întrebuințează firul gros așa cum se găsește sau se desface în raport de grosimea pînzei și mărimea modelului.

Firul de lînă – sau sintetic – se prezintă sub formă de sculuri sau bobine în diferite culori. Cu fire de lînă se execută cusături pe etamină, postav, catifea.

CAPITOLUL III

TEHNICA PUNCTELOR, FOLOSITA ÎN CUSATURILE ROMANEȘTI DE PE VALEA TROTUȘULUI.

Principalele puncte folosite în tehnica cusăturilor românești de pe Valea Trotușului prezintă o gamă variată și ele sînt următoarele :

Punctul de tighel

Punctele cer multă regularitate în execuție, firele din țesătură trebuie numărate cu exacitate iar firul de ață să fie strîns egal la fiecare punct. Este un punct care se lucrează în urma acului, de aceea se iau pe ac numărul de fire pentru punctul format, plus firele pentru punctul următor.

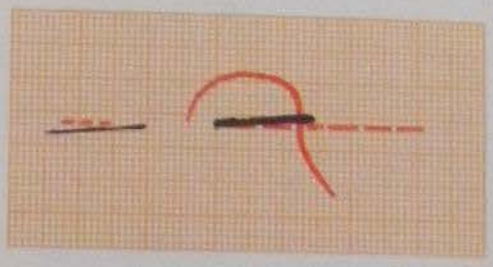

Punctul ocolul

Se lucrează în două mișcări, una pe stînga spre dreapta, executîndu-se pe numere de fire egale, o linie orizontală pe dos și una verticală pe față pînă la capătul rîndului. Pentru completarea distanțelor rămase libere urmează să se execute a doua mișcare în sens invers, adică linia orizontală se formează pe față și ce-a verticală pe dos. În felul acesta punctul lucrat o să prezinte două fețe. Se folosește la conturile motivelor. Se poate lucra și dintr-odată, puncte asemănătoare tighelului numai că-și schimbă direcția.

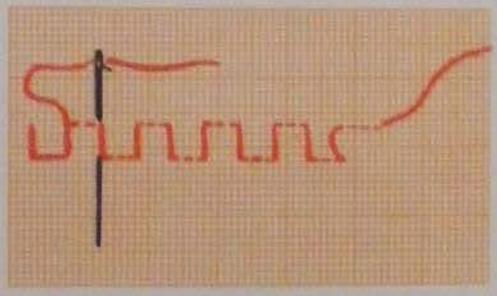

Punctele lănțișor

Acest punct se lucreaza în linie verticală și întotdeauna de sus în jos. Lucrul se ține în mîna stîngă și se scoate acul pe fața lucrului în locul fixat pentru primul punct. Se întoarce firul spre stînga și se ține cu degetul mare, se înfinge acul în punctul de unde iese firul de ață și se scoate cu cîteva fire mai jos în așa fel ca acul să treacă peste firul de ață, se trage acul, se strîngerirul (ață, fir de aur) în așa fel ca să se formeze bucla lănțișorului. Această mișcare se continuă astfel pînă se termină motivul. Punctul lănțișor este un punct de ornament de aceea se lucrează cu fire de aur și argint. Îndeosebi se lucrează la îi dîndu-le un aspect deosebit. Se atrage atenția că trebuie lucrat pe același număr de fire fiecare punct, iar firul nu trebuie să fie strîns pentru ca să se poată forma buclele egale.

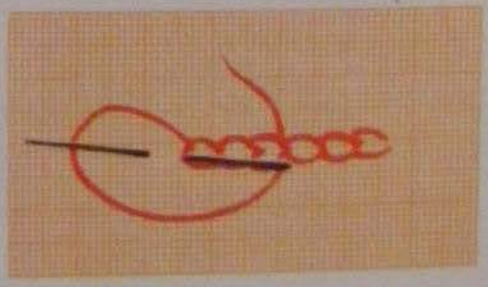

Punctul de feston

Se foloseşte ca terminaţie la feţele de masă, şerveţele, pentru că este şi frumos şi pentru că prezintă o rezistenţă la spălat. În linie orizontală se execută de la stînga la dreapta ţinînd obiectul în mîna stîngă cu marginea spre persoana care lucrează. Festonul se lucrează pe un tiv. Acul se trece prin pînză şi se scoate în partea de jos astfel ca să treacă peste firul de aţă pe care l-am reţinut cu degetul mare de la mîna stîngă. Se trage firul de aţă astfel ca nodul să se formeze în punctul de unde s-a scos acul. Pentru punctul următor se înfinge acul peste unul sau două fire orizontale, se scoate trecîndu-l pe deasupra firului de aţă, continuînd tot astfel punctele mai departe. Pentru ca un feston să arate frumos şi să aibă continuitate, firul ce urmează să fie trecut prin urechea acului, se vor face cîteva puncte prin tiv ca apoi să fie scos între ultimul şi penultimul punct de feston, continuînd lucrînd uniform şi strîns. Gura păpuşii — se lucrează tot în punct de feston, în rază care ţinînd forma de cerc sau pătrat.

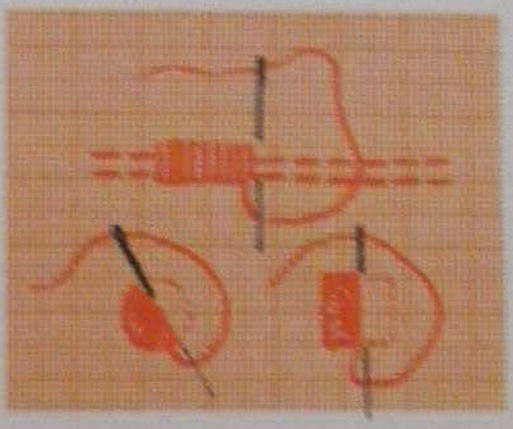

Punct cruciuliţă

Este cel mai folosit în cusăturile româneşti. În desenul de faţă avem punctul „cruciuliţă" cu o singură faţă. Se lucrează de la dreapta spre stînga prima mişcare. Pe un număr de fire egale se fac oblici pe faţă şi verticale pe dos. Al doilea rînd se lucrează de la dreapta spre stînga, făcîndu-se oblice în direcţia opusă primului rînd, completînd în acest fel „cruciuliţă".

Pentru a obţine un aspect frumos al cusăturii, este necesar să se ţină seama ca oblicele de pe deasupra în suprafaţa unui motiv să aibă aceeaşi direcţie.

Firele se iau pe ac la cusătură, se ţine seama de grosimea şi desimea materialului.

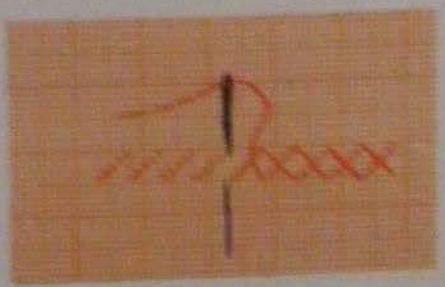

Punctul cruciuliță cu două fețe

Se lucrează în patru mișcări. Primul șir de puncte se execută de la stînga spre dreapta. Se execută pe față pe un număr de fire egal, linii oblice într-o direcție, iar pe dos același șir de linii oblice în direcție contrară. Pentru a executa a doua mișcare, se întoarce acul și se lucrează cu același punct, linii în direcție opusă, formînd cîte o cruciuliță pe față și una pe dos cu distanțe egale între ele. Mișcările 3 și 4 se lucrează la fel completînd distanțele rămase libere. Punctul cruciuliță cu două fețe se folosește la țesături mai fine la manșetele iilor ce se întorc etc.

Punctul în butuci

Se lucrează de la dreapta spre stînga, primul rînd ducînd oblica din colțul din dreapta de jos în colțul din stînga sus pe un număr de fire cerut de model, apoi din colțul de jos din stînga se lucrează oblice pe față și verticale pe dos, pe un număr egal de fire. Se lucrează cu un fir de ață mai gros, sau cu mai multe fire trecute pe ac pentru a căpăta un aspect de plin. Este foarte mult folosit în cusăturile românești de pe Valea Trotușului.

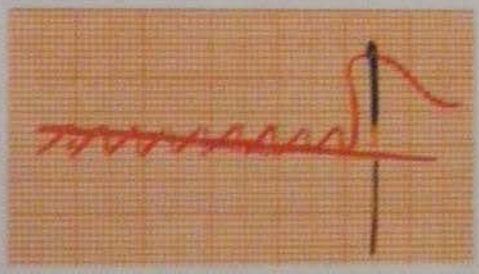

Punctul bătrînesc

Este unul din cele mai vechi puncte. Cusăturile românești executate cu acest punct se lucrează într-o singură culoare intervenind uneori cu aur sau argint pentru a-i da mai multă strălucire.

Punctul bătrînesc se execută de la stînga la dreapta în diagonală astfel : se lucrează de sus în jos o linie orizontală spre dreapta luînd pe ac un număr de fire fixat după grosimea materialului și desimea firelor. Se scoate acul după același număr de fire în jos în linie verticală. Se lucrează această linie verticală de cîteva ori lăsînd firul lejer pentru a ieși astfel linia în relief, din marginea de jos a acestei linii se ia pe ac același număr de fire, formînd o linie orizontală de unde se scoate acul în jos după aceeași distanță, apoi se lucrează linia verticală, tot așa de atîtea ori ca și precedenta, tot astfel mai departe pînă se formează o scară urmărind modelul.

Din partea de jos se lucrează în sus o linie verticală, de unde se formează una orizontală care se repetă de cîteva ori. Apoi se continuă lucrul în același fel pînă se dublează scara. Cu acest punct bătrînesc se pot forma modele mai late și bogate. Acest punct îl întîlnim foarte des în cusăturile iilor de pe Valea Trotușului.

Punctul zig-zag

Este un punct ce se folosește la margine de model pentru completarea cusăturilor românești. Se execută în două mișcări : una de la stînga spre dreapta, lucrînd un șir de linii oblice pe față și altul pe dos, pe un număr egal de fire. Mișcarea a doua se execută de la dreapta spre stînga completînd oblicele rămase libere, atît pe față cît și pe dos. Se poate executa și dintr-o dată numai că pe dosul lucrului nu mai apare același zig-zag ca pe față, ci două linii paralele de tighel.

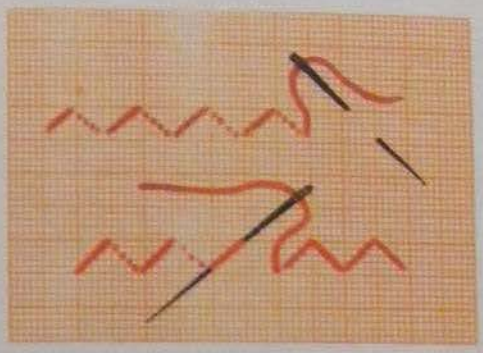

Găurelele

Fac parte din grupa ajururilor cele mai simple, se formează scoțind trei sau mai multe fire din țesătură și prinzîndu-le în grupe de cîte trei sau patru fire din cele rămase. După cum arată modelul, ele se pot face simple, duble și în zig-zag. La obiectele lucrate cu cusături românești găurelele sînt folosite ca puncte ajutătoare pentru executarea ajururilor sau șabacelor. De asemenea, se folosesc la tivurile fețelor de masă.

GĂURELE
a. simple
b. duble
c. în zig-zag
d. găurele oarbe

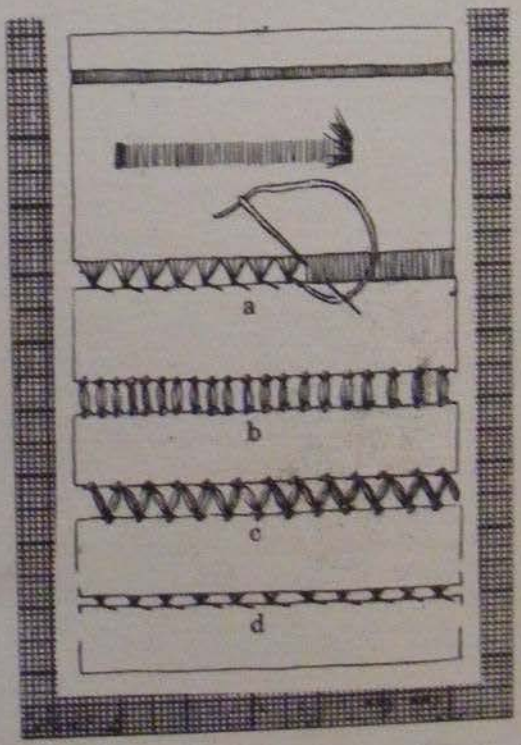

Profesoare maestre :
Agripina GHINEȚ
Vasilica RĂCOVIȚĂ
Elena STĂNESCU

CUPRINS

Cap. I : elemente componente ale motivului românesc ; 5
Cap. II : materiale folosite pentru executarea cusăturilor românești ; 9
Cap. III : tehnica punctelor, folosită în cusăturile românești de pe valea Trotușului ; . 11
1) chenar față masă ; 2, 3, 4) chenar șervețele — Caşin ; 18
1) chenar ștergar ; 2, 3) poale ii — Caşin ; 19
chenare ștergar, năframă — Dofteana ; 20
1) altiță ie ; 2) motive poale fustă ; 3) margine mînecă — Agăș ; 21
1) chenar ștergar ; 3) chenar șervețel ; 4) motiv față de masă — Ștefan cel Mare ; . 22
1) altiță ; 2, 3) riuri ; 4) chenare ștergar — Caşin ; 23
1) motiv față de masă ; 2) chenar ; 3) colț șervețel ; 4) chenar față de masă — Dofteana; 24
1) colț față de masă ; 2, 3, 4) chenare ștergare — Ștefan cel Mare ; 25
mînecă altiță și riuri — Caşin ; 26
motive față de masă Dofteana ; 27
1) riuri ie ; 2) altiță ie ; 3) poale ie — Agăș ; 28
1,3) colțuri față de masă ; 2, 5, 6) riuri ii ; 4) chenar față de masă — Caşin ; . . . 29
1) chenar ștergar ; 2) altiță ie — Caşin ; 30
1) colț față de masă ; 2, 3, 6, 7) riuri ; 4) năframă ; 5) ie — Agăș ; 31
1, 2) altiță ; 3, 4) chenar ștergar — Agăș ; 32
1, 2) chenar față de masă ; 3) chenar șervețel — Agăș ; 33
chenare șervețele — Agăș ; 34
chenare ștergar — Oituz ; 35
1, 5) chenare față de masă ; 2, 4) riuri ii ; 3) chenar șervețel — Ștefan cel Mare ; . 36
borduri față de masă — Agăș ; 37
1, 2) chenar față masă ; 3, 4) motive poale cămașă bărbătească — Dofteana ; . . 38
1) altiță și riuri ie ; 2, 3) poale ie — Dofteana ; 39
1) chenar față masă ; 2) gură de cămașă bărbătească ; 3, 4) chenar șervețel — Ștefan cel Mare 40
1) chenare ștergar ; 2) mijloc de față de masă ; 3) riuri — Cireșoaia — Dofteana ; . 41
mînecă ie — Ștefan cel Mare ; 42
1) riuri ii ; 2) poale ii — Ștefan cel Mare ; 43
1) chenar ștergar ; 2, 3) chenare față de masă ; 4, 5) chenar șervețel — Ștefan cel Mare; 44
1) colț față de masă ; 2) colț șervețel ; 3) chenar ștergar — Agăș ; 45
ii ; altiță și riuri din comuna Caşin ; 46
1, 2, 3 ștergare Caşin ; 47
ștergare — Caşin ; 48
1) față de masă ; 2, 3, 4) altiță și riuri — Dofteana ; 49
chenar față de masă — Caşin ; 50
altiță ie din com. Ștefan cel Mare ; 51
chenare ștergar din Caşin ; 52
chenare față de masă și șervețel — Dofteana ; 53
chenare ; colțuri față de masă — Agăș ; 55
1) altiță ; 2, 3, 4, 5) riuri și poale fustă — Ștefan cel Mare ; 56
1) colț față de masă ; 2, 4) chenare ștergare ; 3) mijloc față de masă — Ștefan cel Mare; 57
1) chenar față de masă ; 2, 3) motiv ștergare — Dofteana ; 58
1, 2, 3) chenare ștergar — Dofteana ; 4) motiv șervețel — Dofteana ; 59
1) altiță ; 2) riuri — Caşin ; 60
1) chenar ștergare ; 2, 4) chenar ; 3) riu ie — Agăș ; 61
chenare ștergar — Caşin ; 62
chenare ștergar — Caşin ; 63
1) chenar șervețel ; 2, 3) motiv ștergar ; 4, 5) chenar față de masă — Dofteana ; . 64
1, 2, 3, 5) chenare ștergar — Caşin ; 4) riuri ii — Ștefan cel Mare ; 65
1) colț față de masă ; 2, 3) chenare șervețele ; 4) chenar ștergar — Dofteana ; . . 66
chenare ștergar — Dofteana ; 67
1, 2, 3, 4, 5) chenare — Ștefan cel Mare ; 6, 7) riuri — Caşin ; 68
chenare ștergar — Ștefan cel Mare ; 69
chenare ștergare — Caşin ; 71
chenare ștergare — Ștefan cel Mare ; 72
altițe ii și riuri — Caşin ; 73

chenare ştergare — Agăş : 74
1, 2) altiţă ie ; 3) chenar —Ştefan cel Mare ; 75
1, 2) chenare ştergar — Agăş ; 3) riu cămaşă bărbătească — Agăş ; 76
1, 2) chenar faţă de masă ; 3) chenar şerveţel — Agăş ; 77
1) mijloc faţă de masă — Caşin ; 2) riuri ; 3) chenare ; 4) colţ năframă — Dofteana ; 78
colţuri chenare — Ştefan cel Mare : 79
1) riuri ie ; 2) altiţă ie — Agăş ; 80
1) mînecă ie ; poale fustă ie — Dofteana ; 80
1, 4) riuri ie ; 2) altiţă ; 3) faţă de masă — Agăş ; 82
6) motiv pentru şerveţel — Agăş ; 83
1) chenar ştergar ; 2, 3) poale cămaşă bărbătească ; 4) faţă de masă ; 5) chenar ;
1) motiv faţă de masă — Agăş ; 2) chenare ştergar Ştefan cel Mare şi Caşin ; . . 84
1) altiţă cu riuri ; 2, 3) poale fustă ie ; — Dofteana ; 85
1,2) ştergare ; 3) motive poale fuştă ; 4, 5) altiţă ie — Agăş ; 86
1) ie ; 2) motive poală fustă ie ; 3) riuri ie — Dofteana ; 88
1) chenar ştergar ; 3, 4) chenar ; 2) colţ şerveţel ; 5) colţ faţă de masă — Agăş ; . 89
chenar faţă de masă — Ştefan cel Mare ; 90
1) motiv altiţă ie ; 2, 3) chenar faţă de masă ; 4) poale fustă ie — Caşin ; . . . 91
chenare faţă de masă — Caşin ; 92
altiţă şi riuri ii din Agăş ; 93
1, 2, 3, 4) chenare ştergar din Agăş ; 5) chenare ştergar Caşin ; 94
chenare ştergare — Caşin ; 95
1) altiţă ie ; 2) poale ie ; 3, 4) riuri ie — Ştefan cel Mare ; 96
1, 2) chenar ştergar ; 3, 4) motiv şerveţel ; 5) chenar faţă de masă — Agăş ; . . . 97
1) chenare ştergar ; 2) riuri de ie ; 3, 5, 6) poale de fustă din Caşin ; 4) altiţă ; . 99
1) altiţă şi riuri ; 2) poale ie ; 3) chenar faţă de masă — Dofteana ; 102
1) faţă de masă ; 2) chenar — Ştefan cel Mare ; 103
1, 2) chenare ştergar ; 3) motive poale de fustă — Caşin ; 104
1, 2) chenar faţă de masă ; 3, 4, 5) chenar şerveţele — Caşin 105
1) chenare ştergar din com. Ştefan cel Mare ; 2, 3) chenare ştergar din com. Caşin ; . 106
chenare ştergar — Agăş ; 106

1

4

2

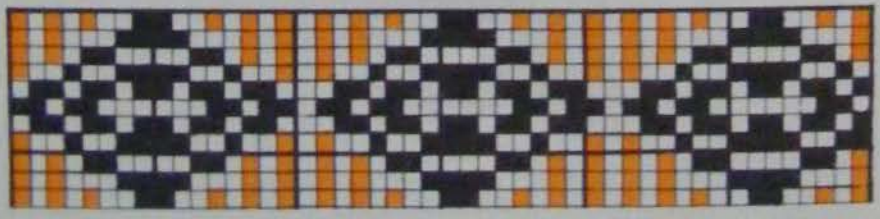

3

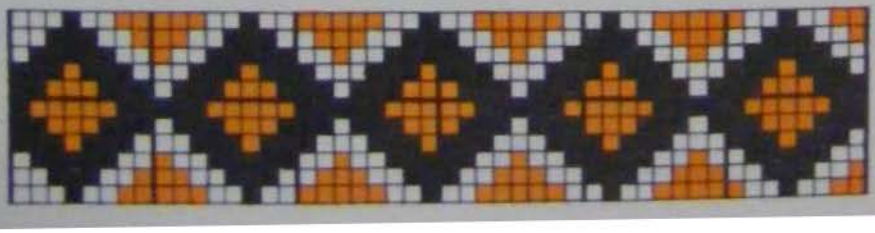

5

1

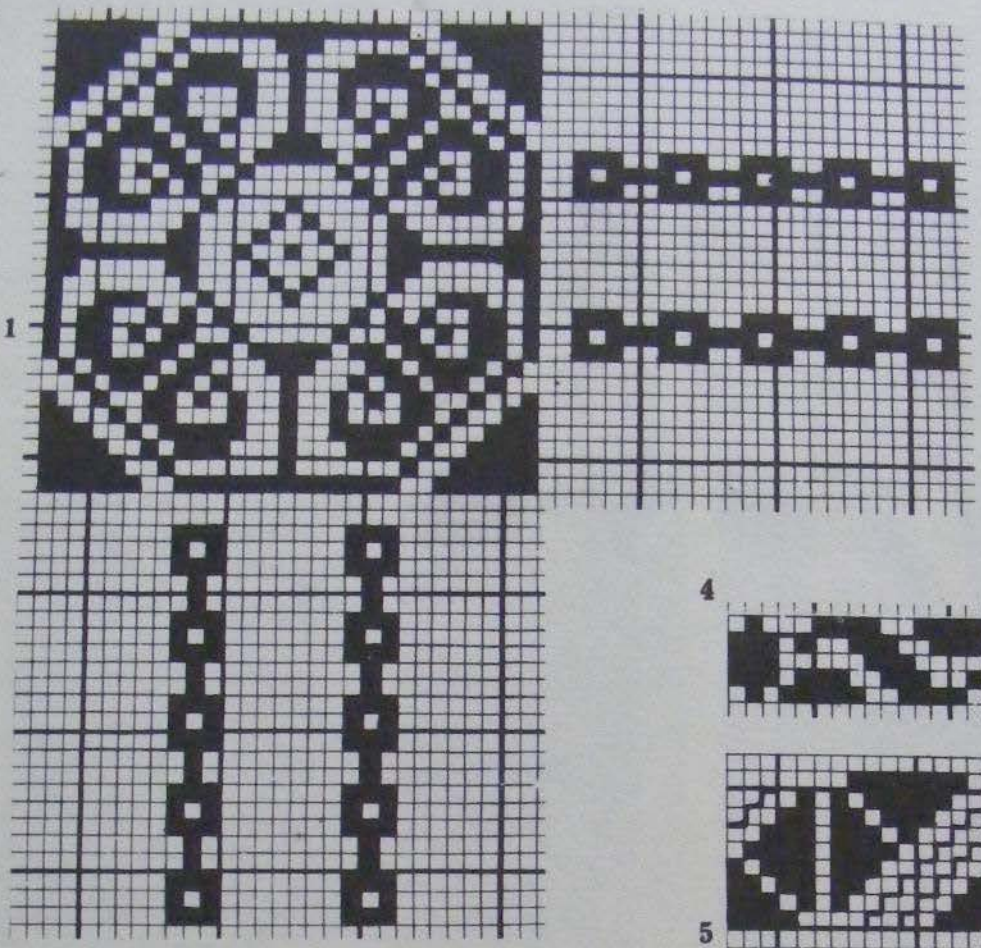

3

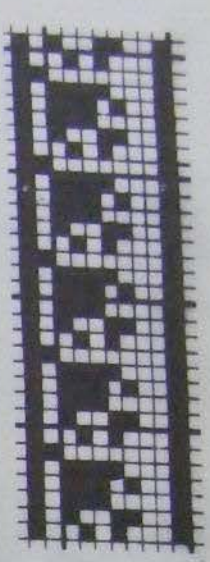

4

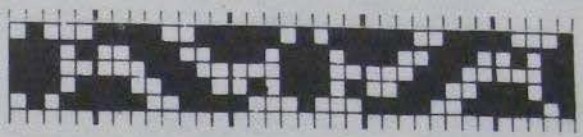

5

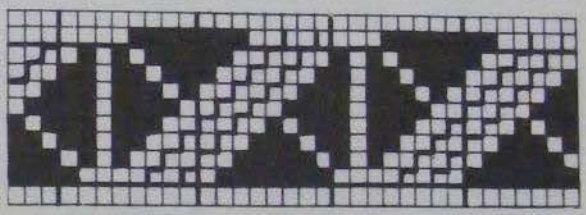

2

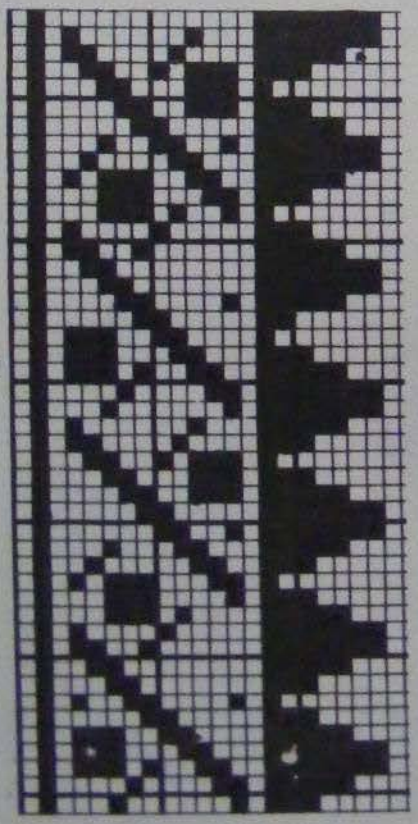

6

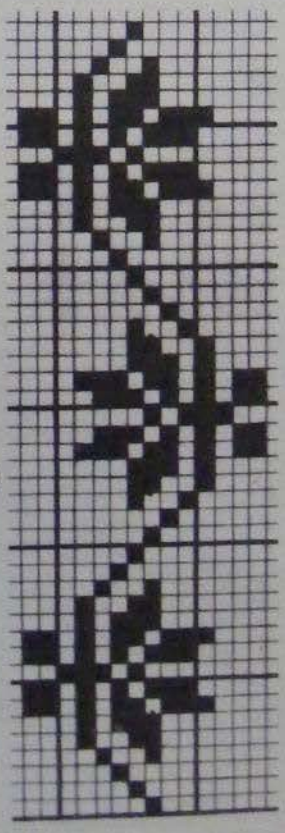

7

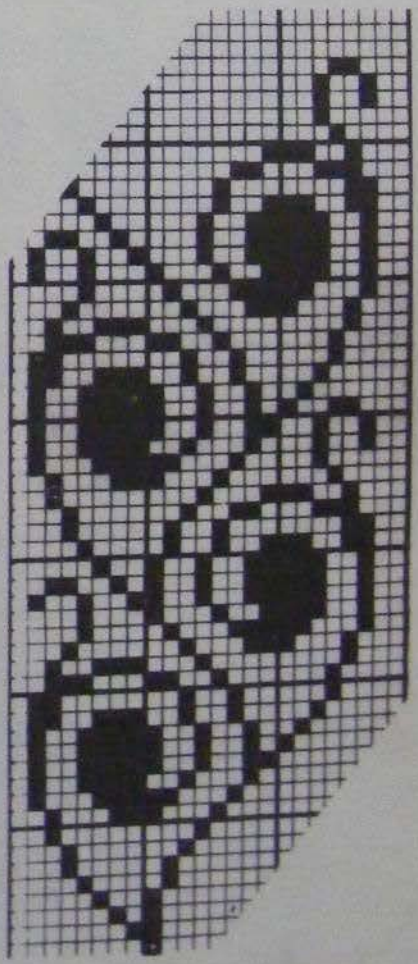

1

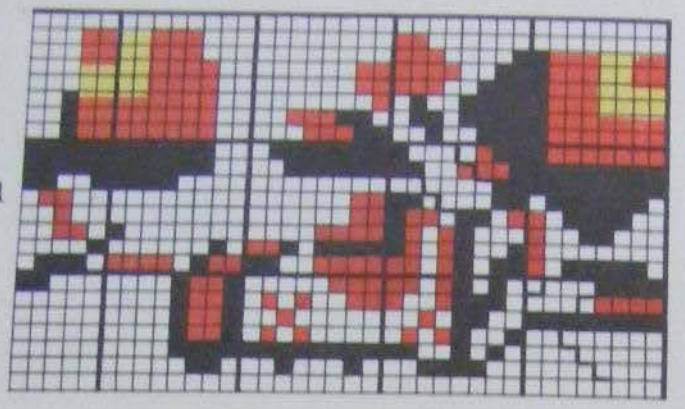

2

3

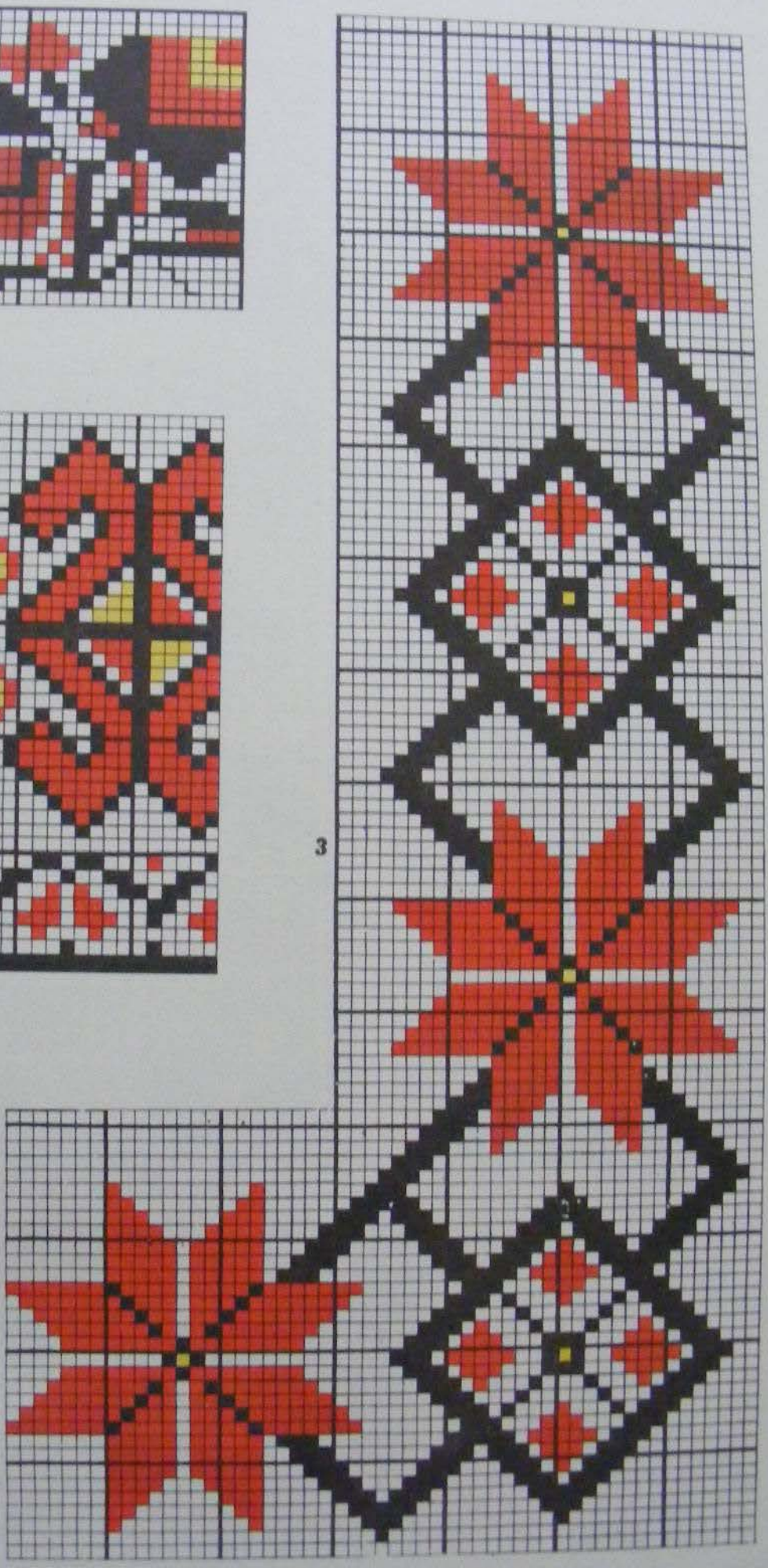

4

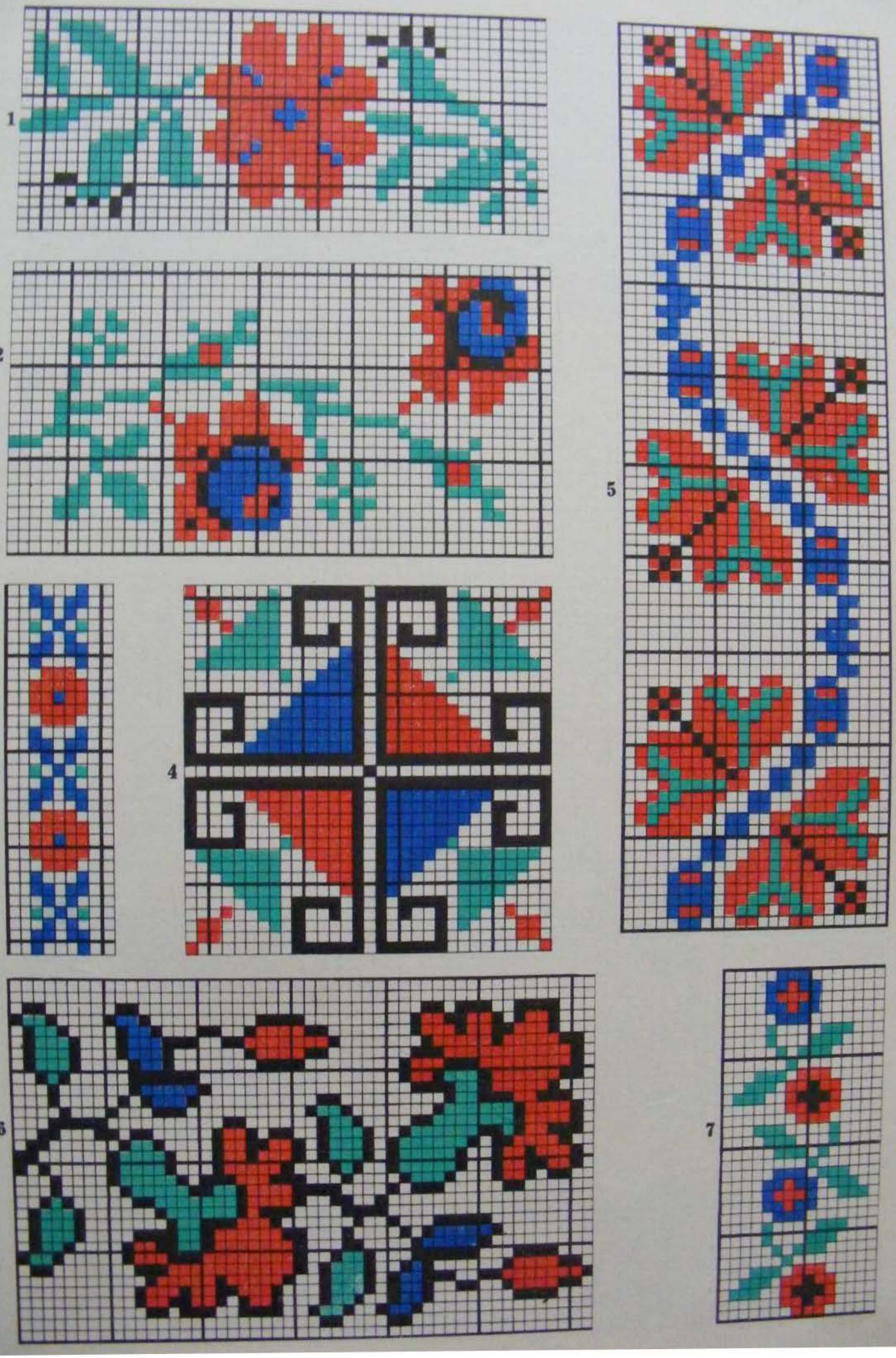
1
2
3
4
5
6
7

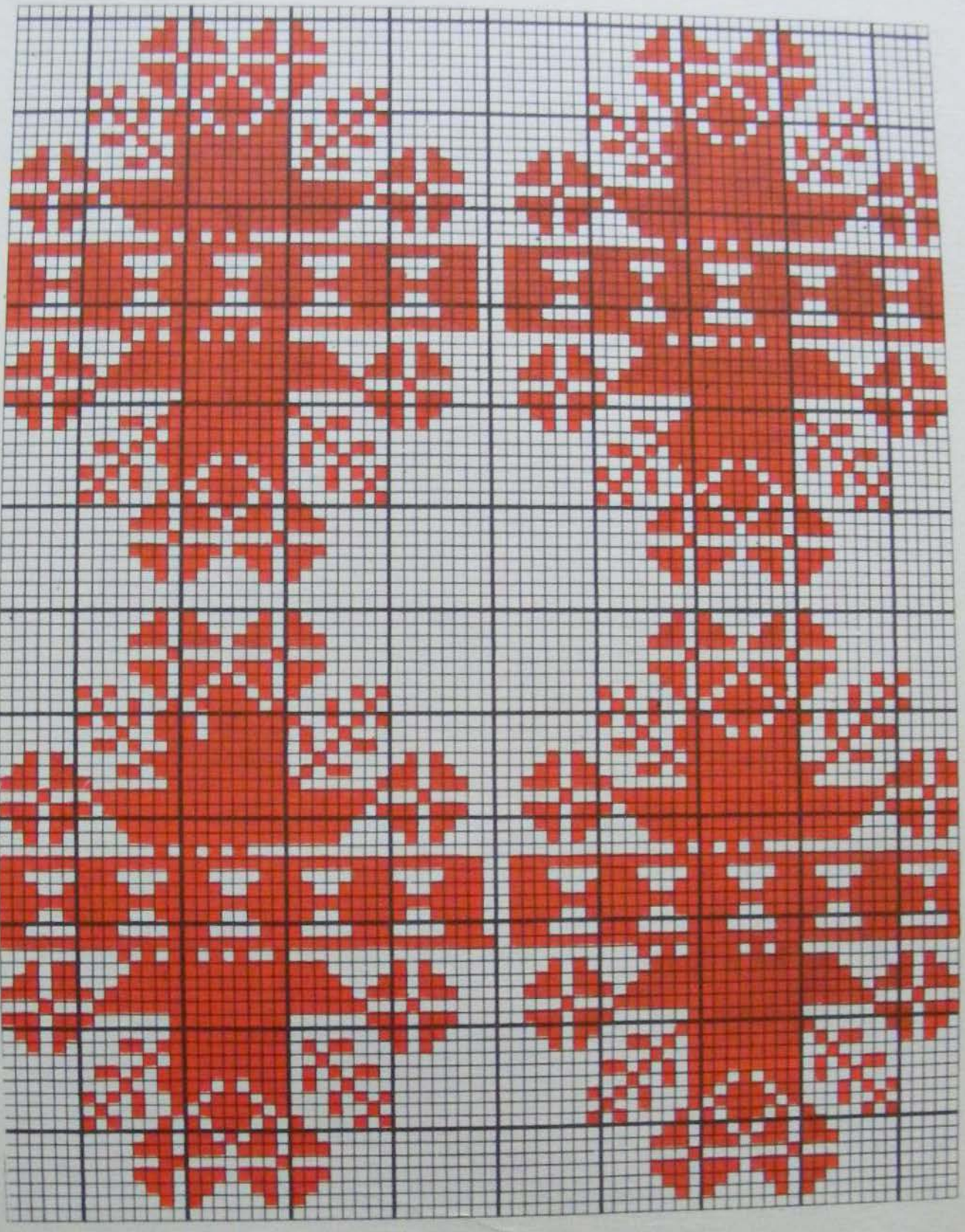

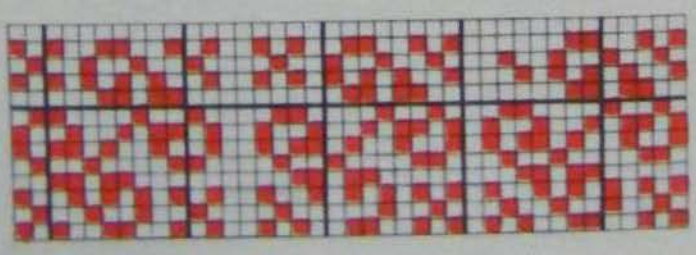

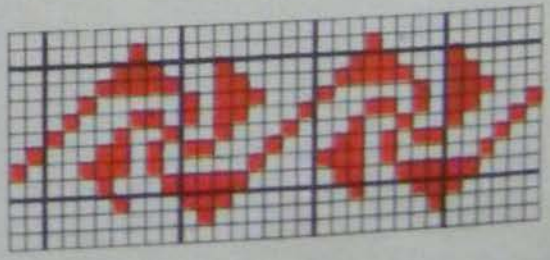

1

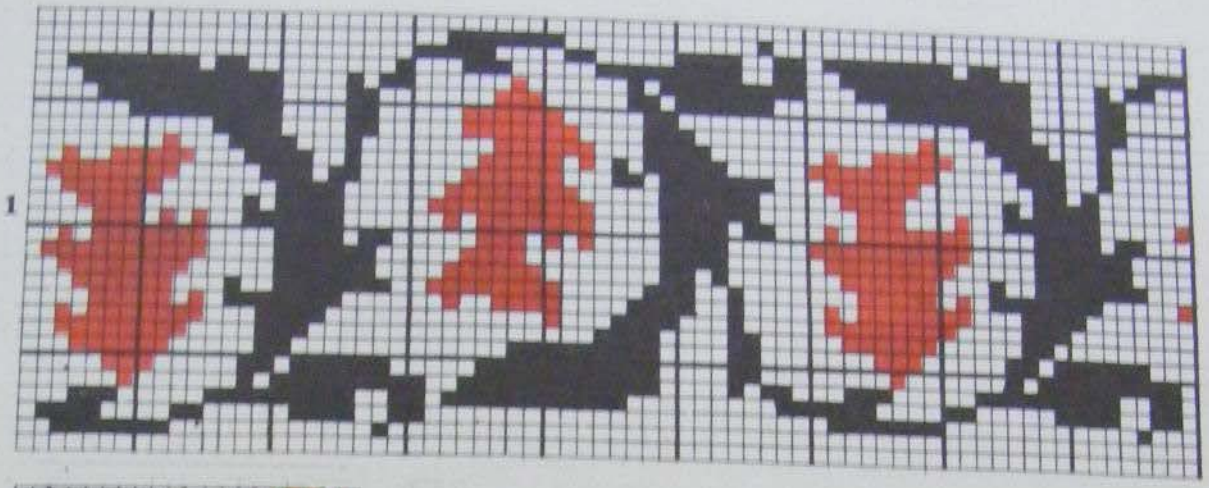

2

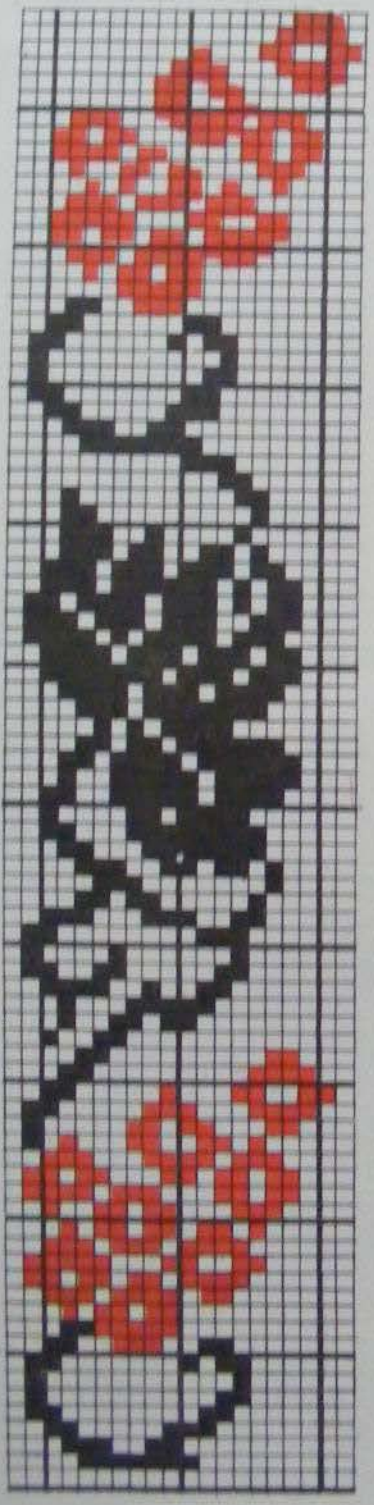

3

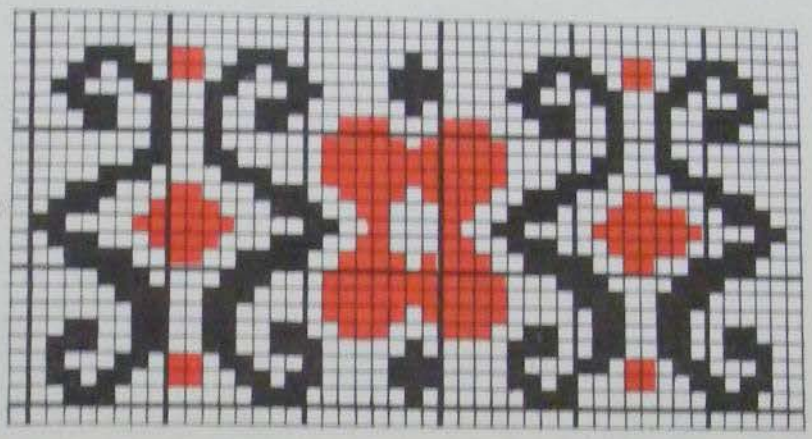

4

1

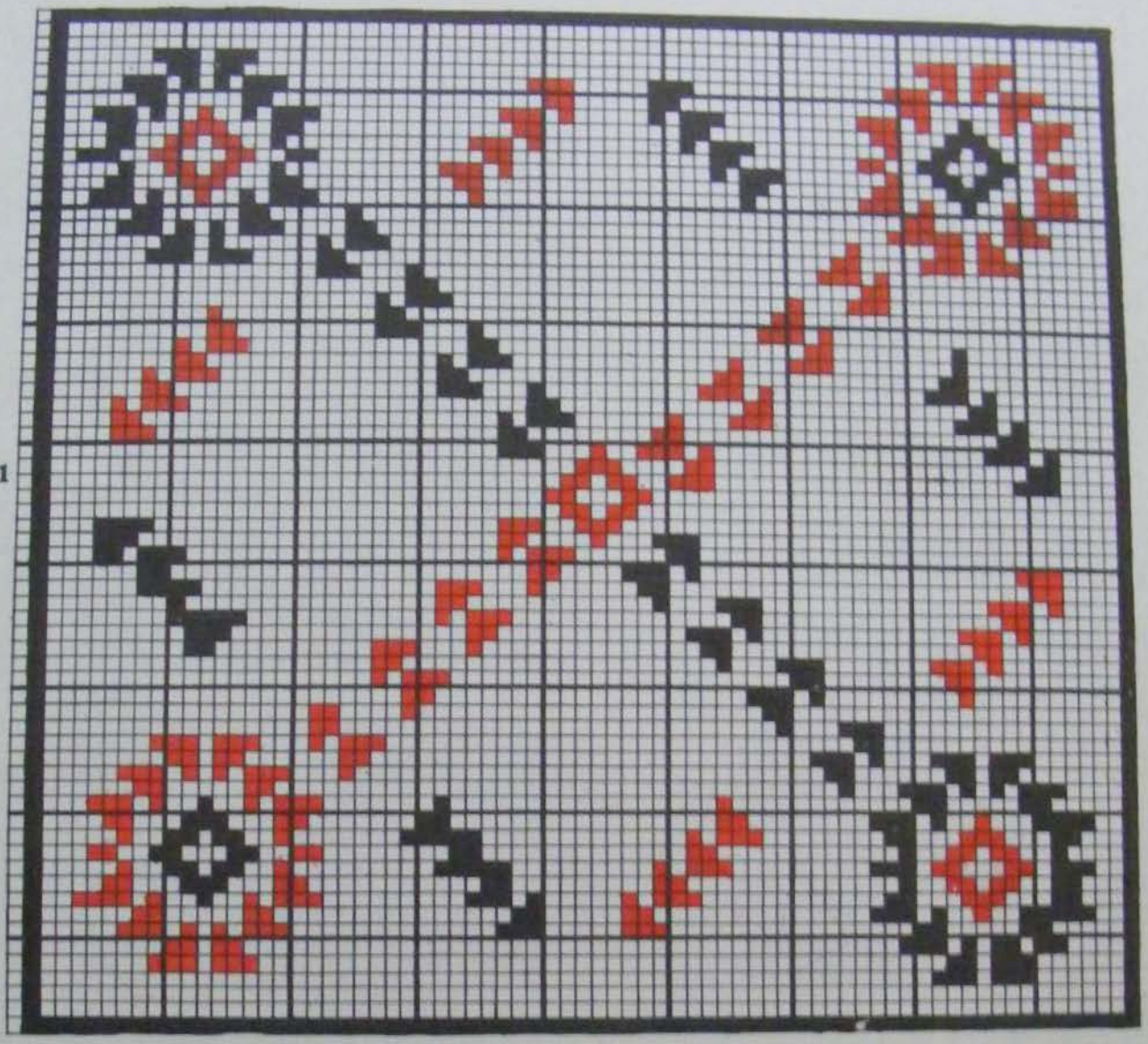

2

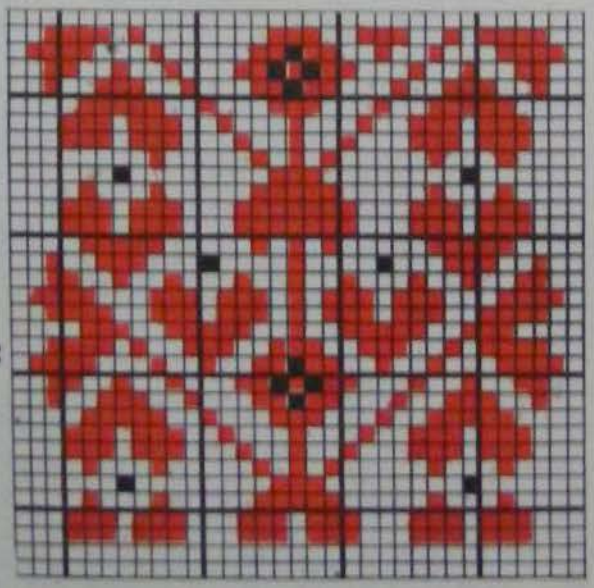

4

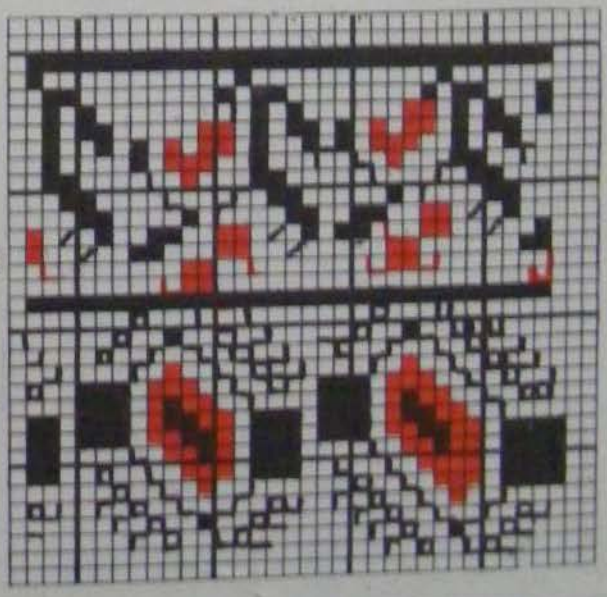

3

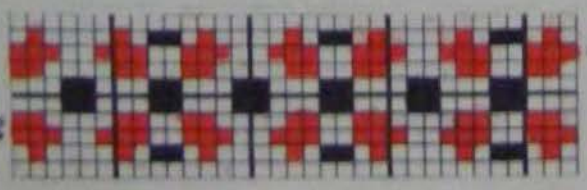

5

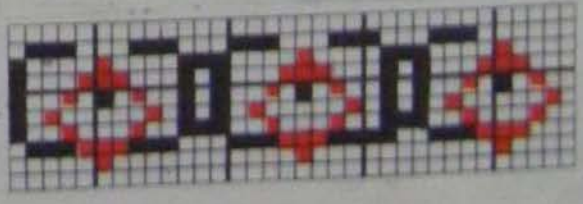

1

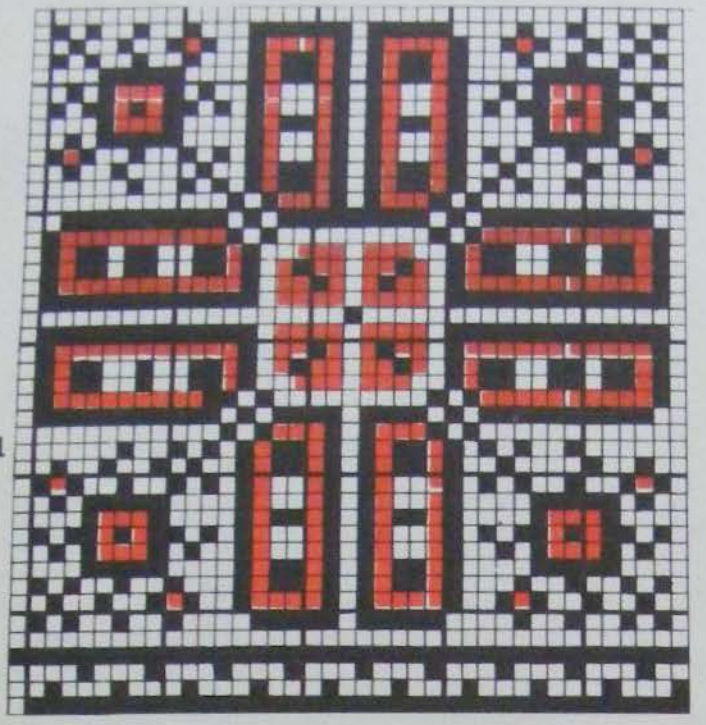

2

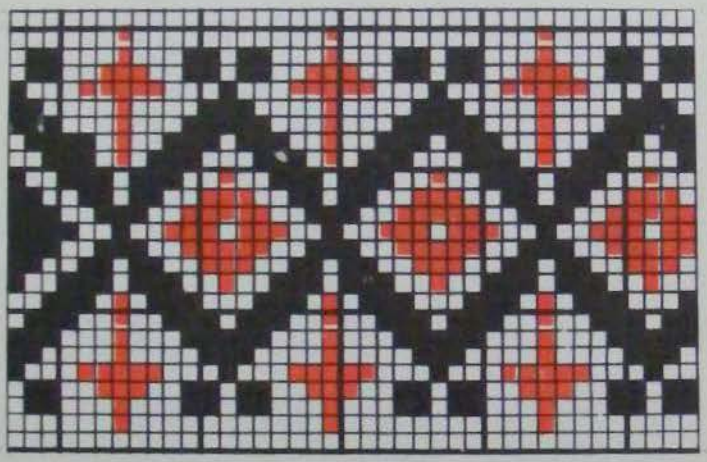

3

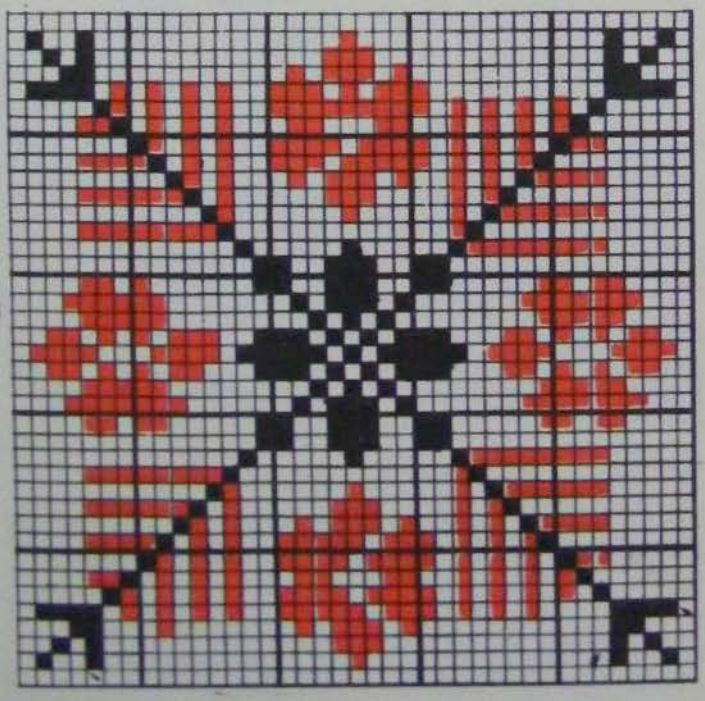

4

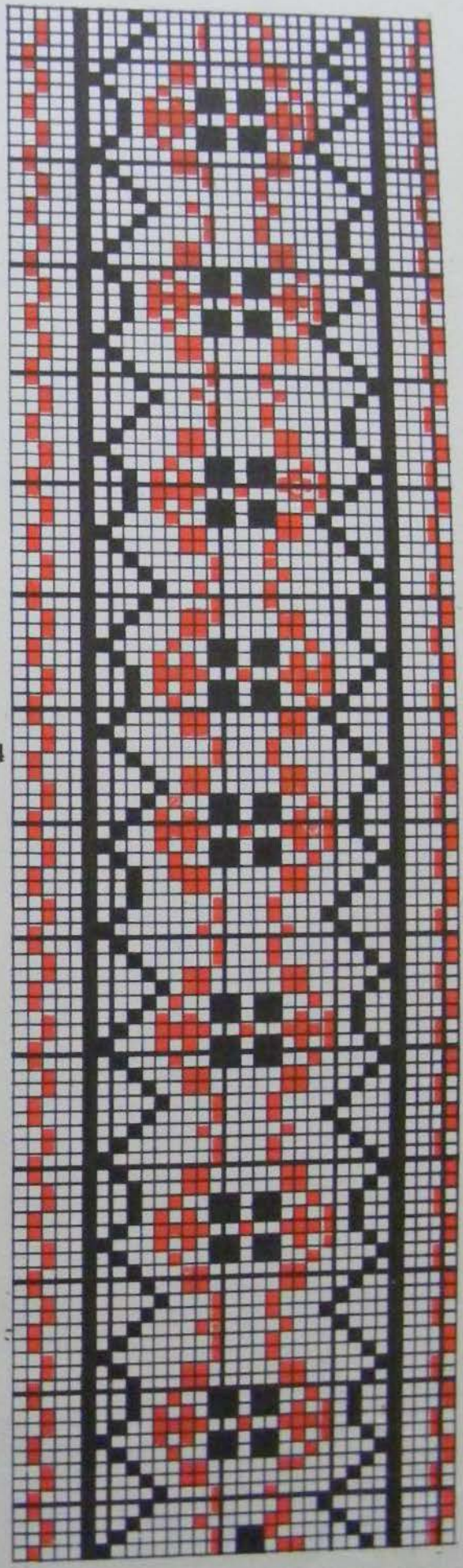

1

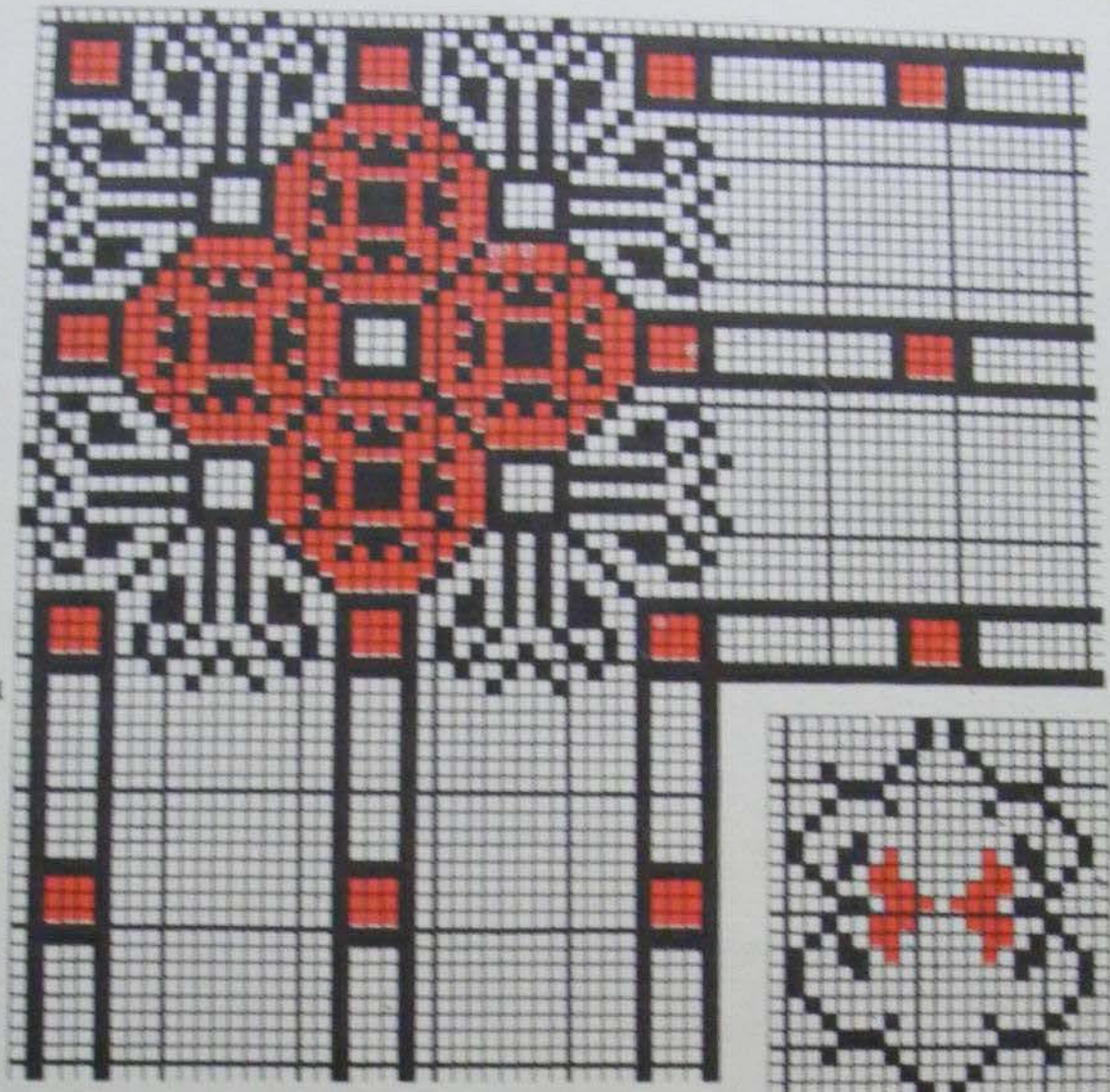

2

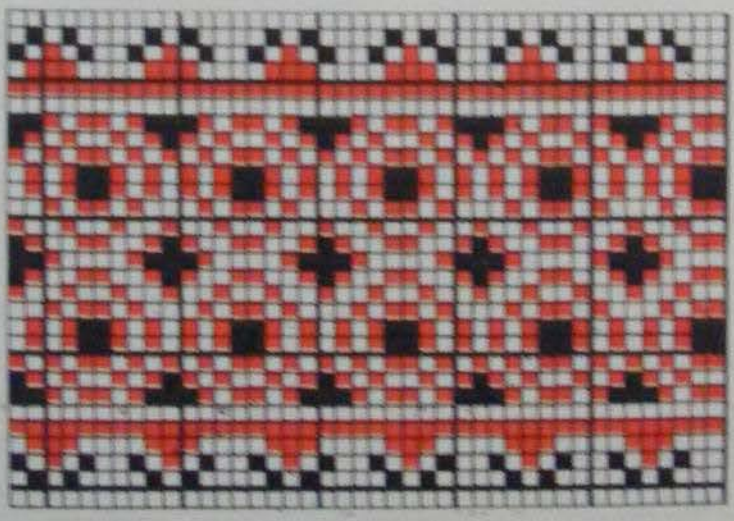

4

3

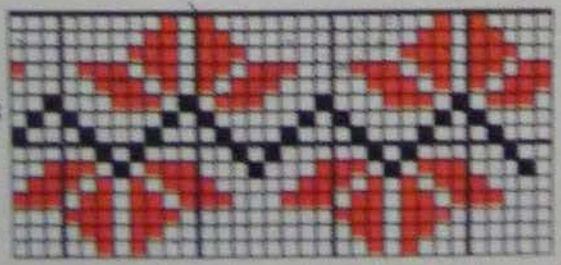

5

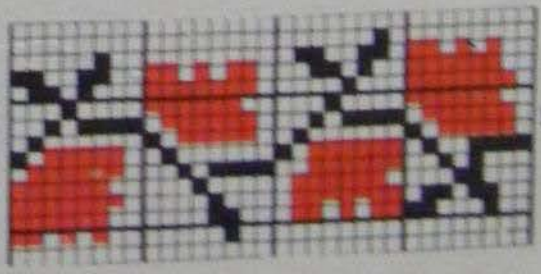

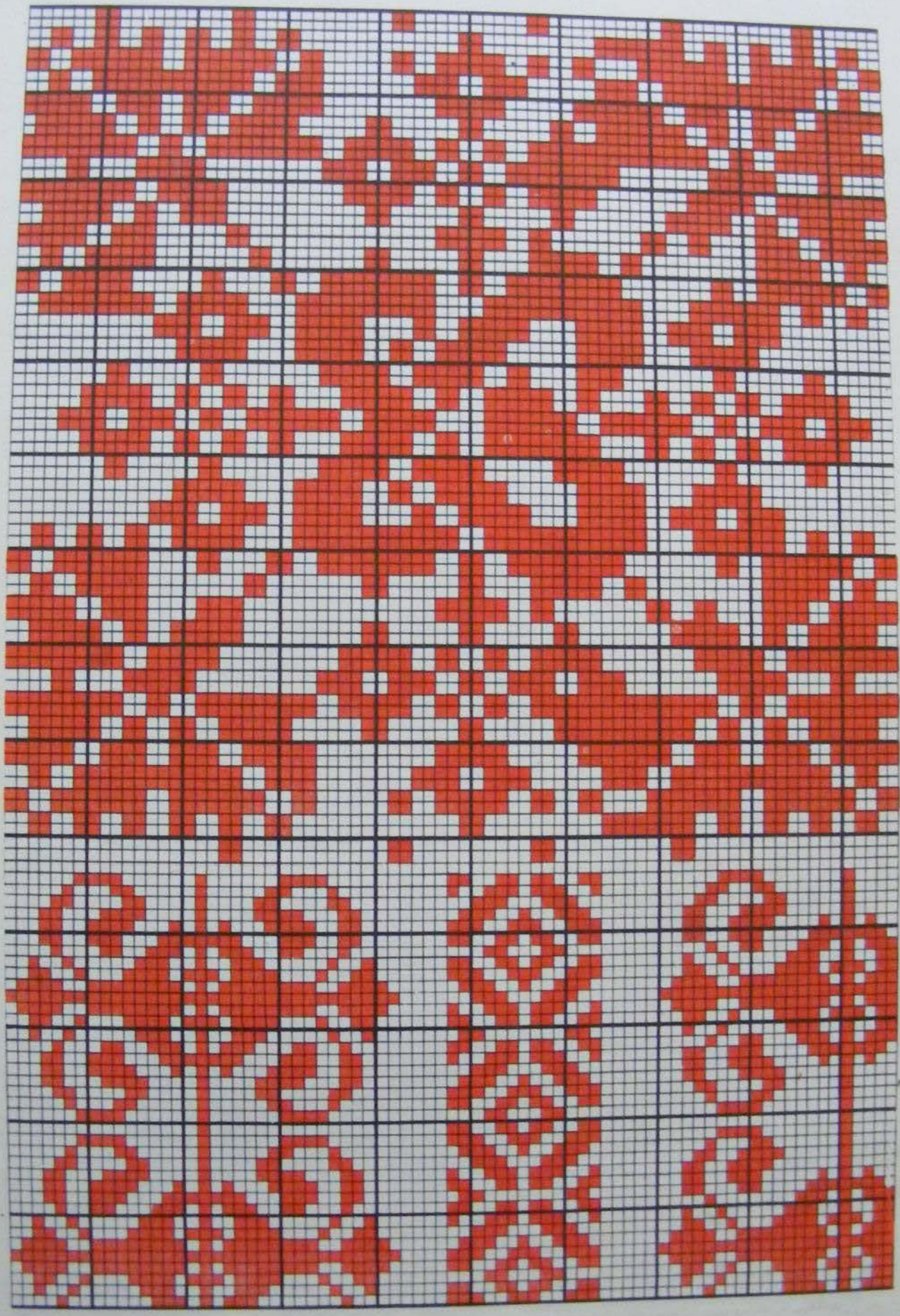

1

1

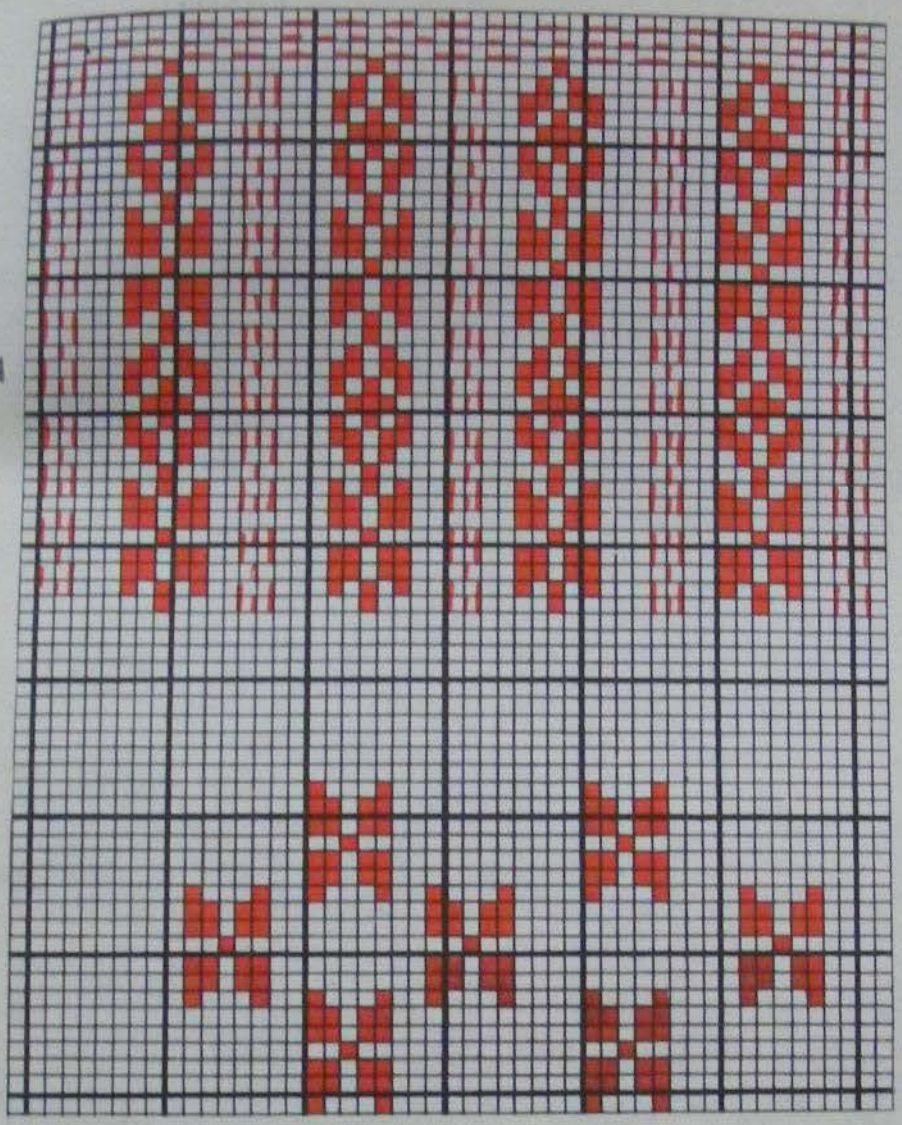

3

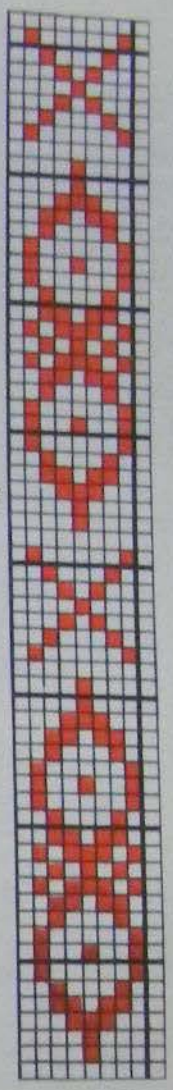

2

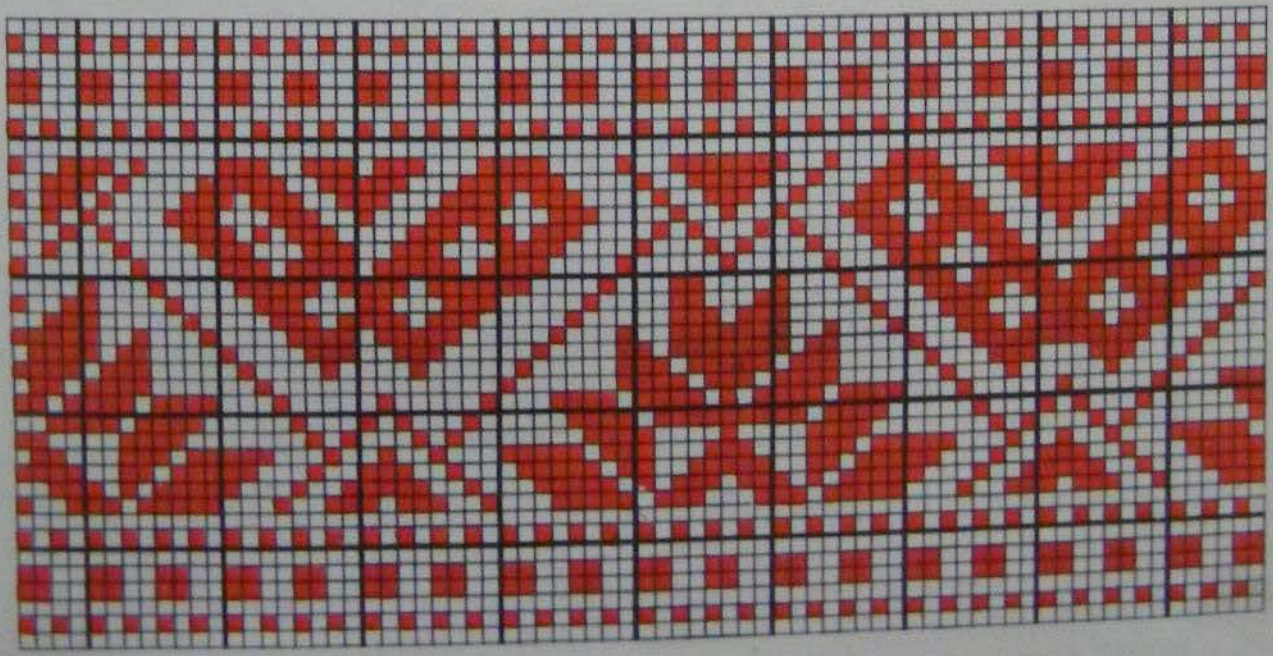

1

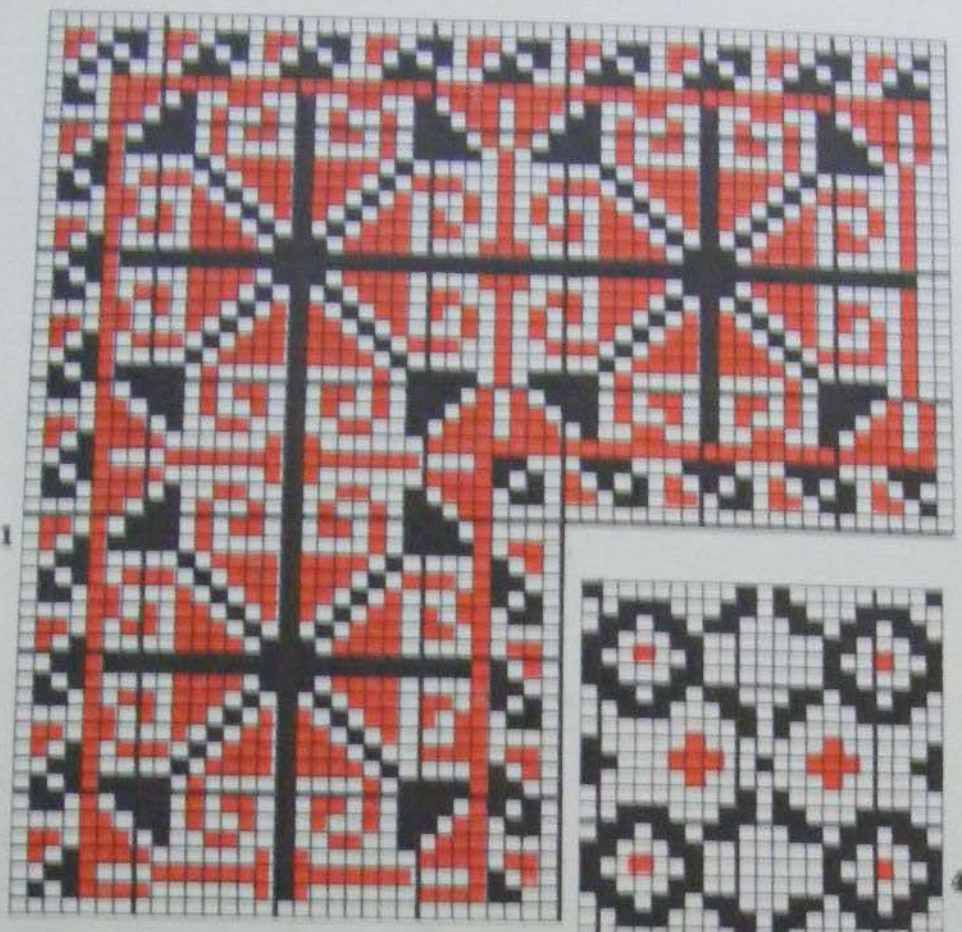

5

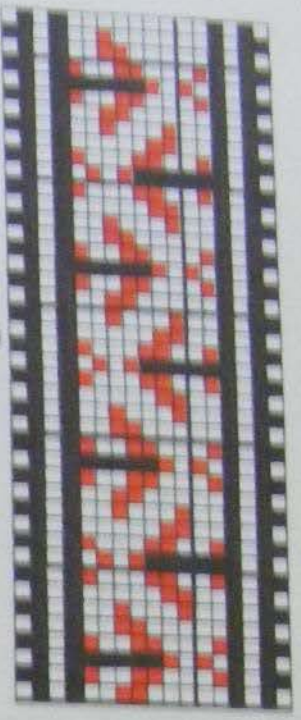

4

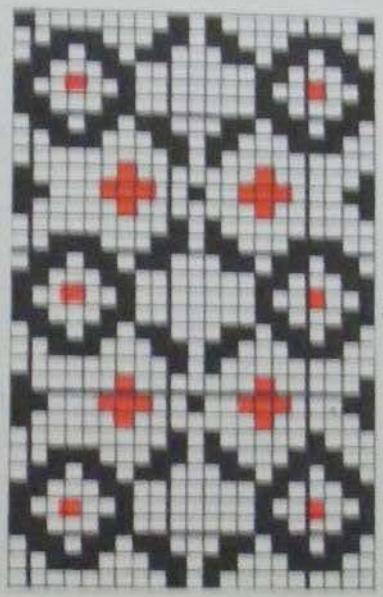

2

6

3

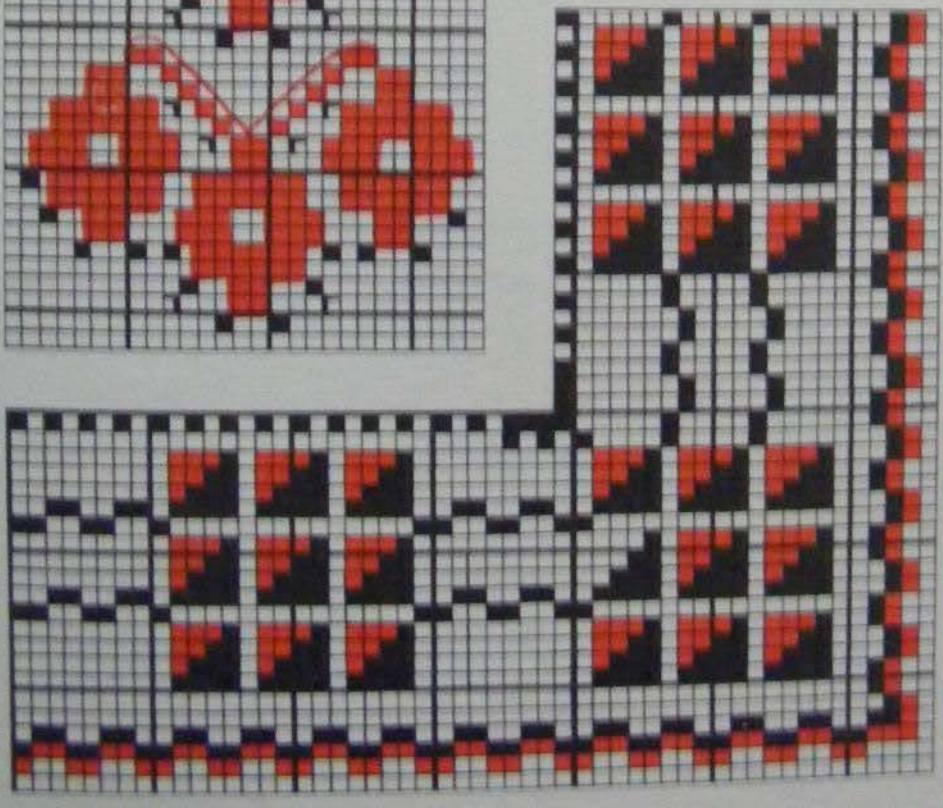

1

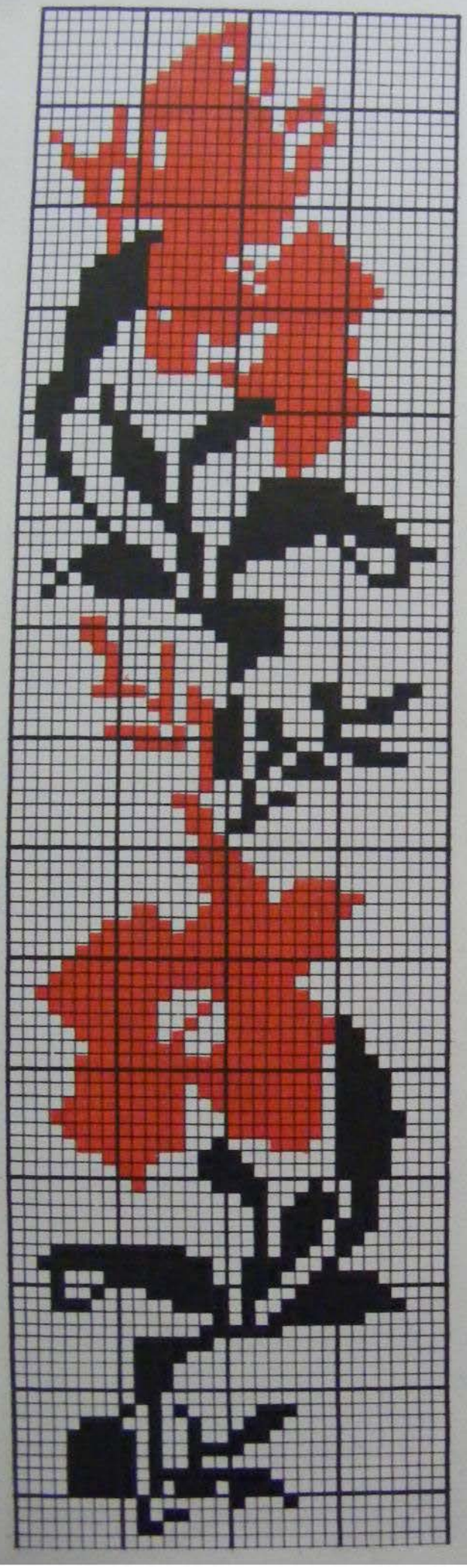

2

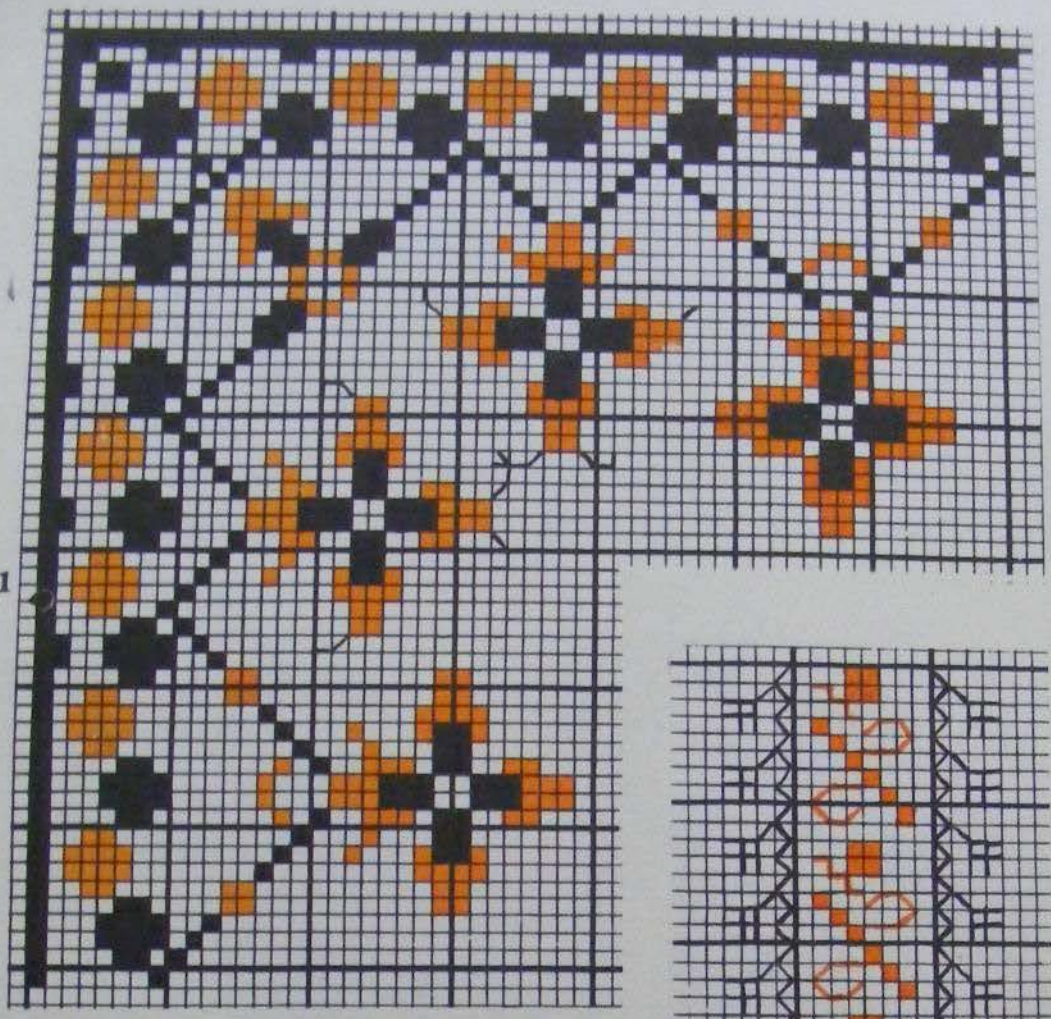

1

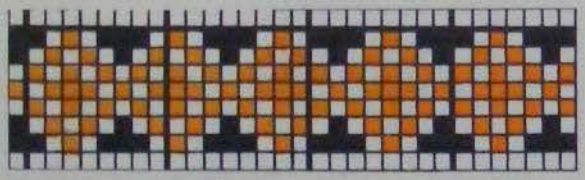

2

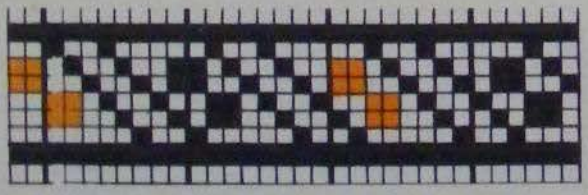

3

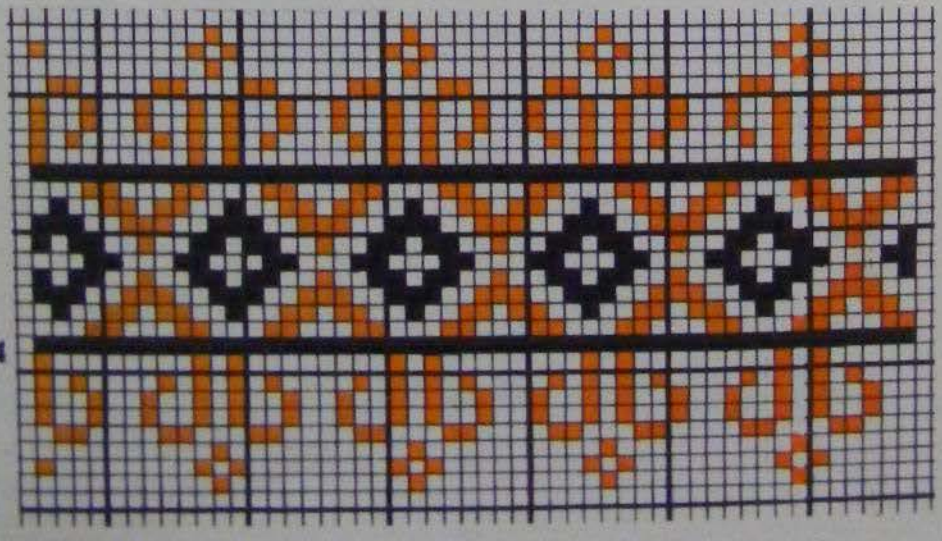

4

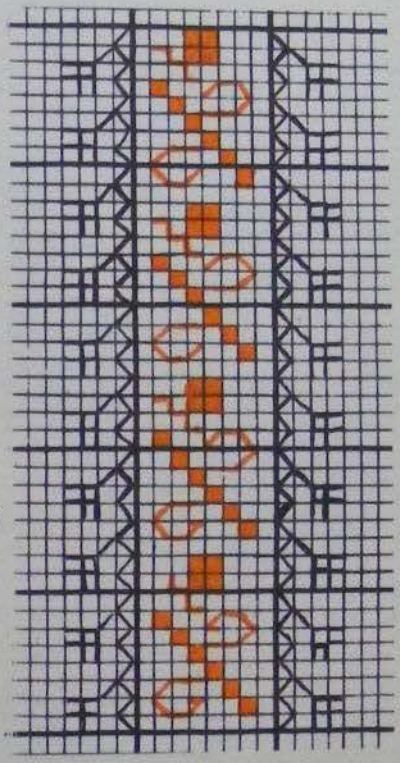

5

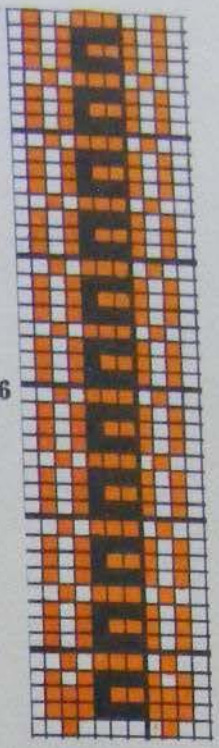

6

7

1

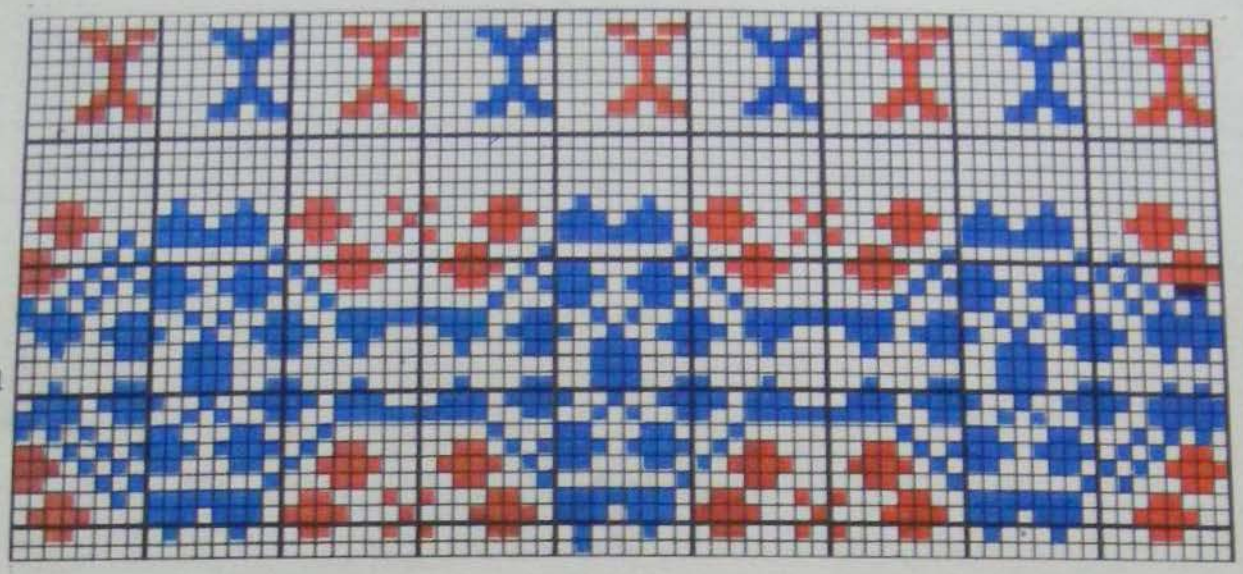

2

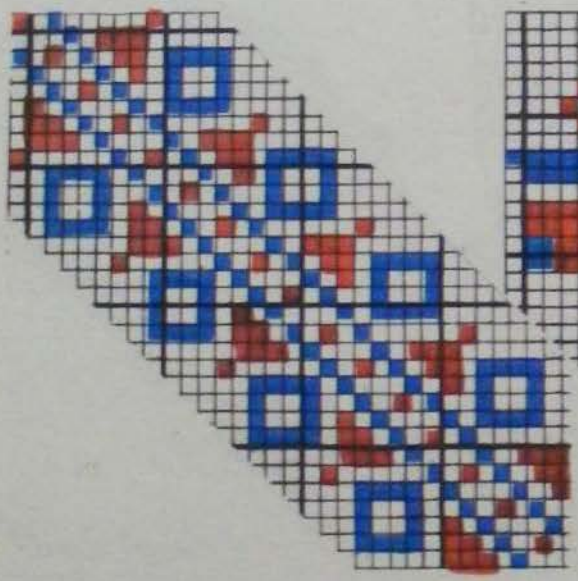

5

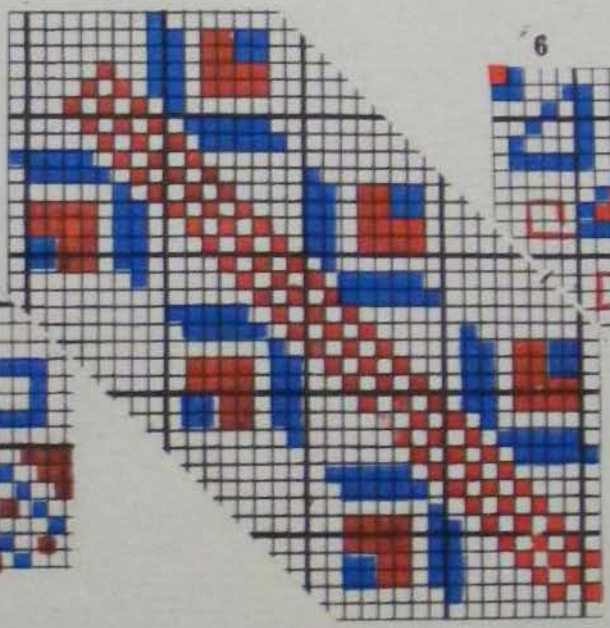

6

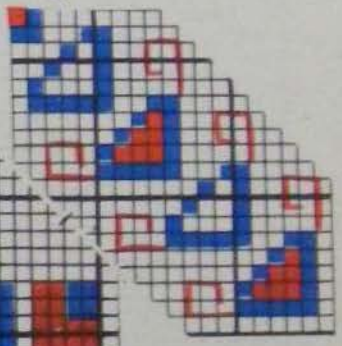

3

4

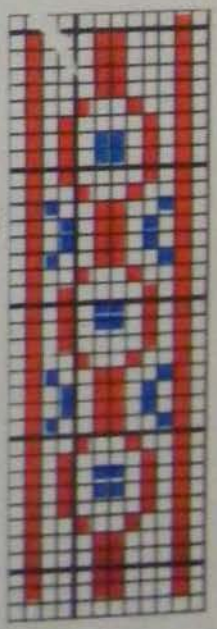

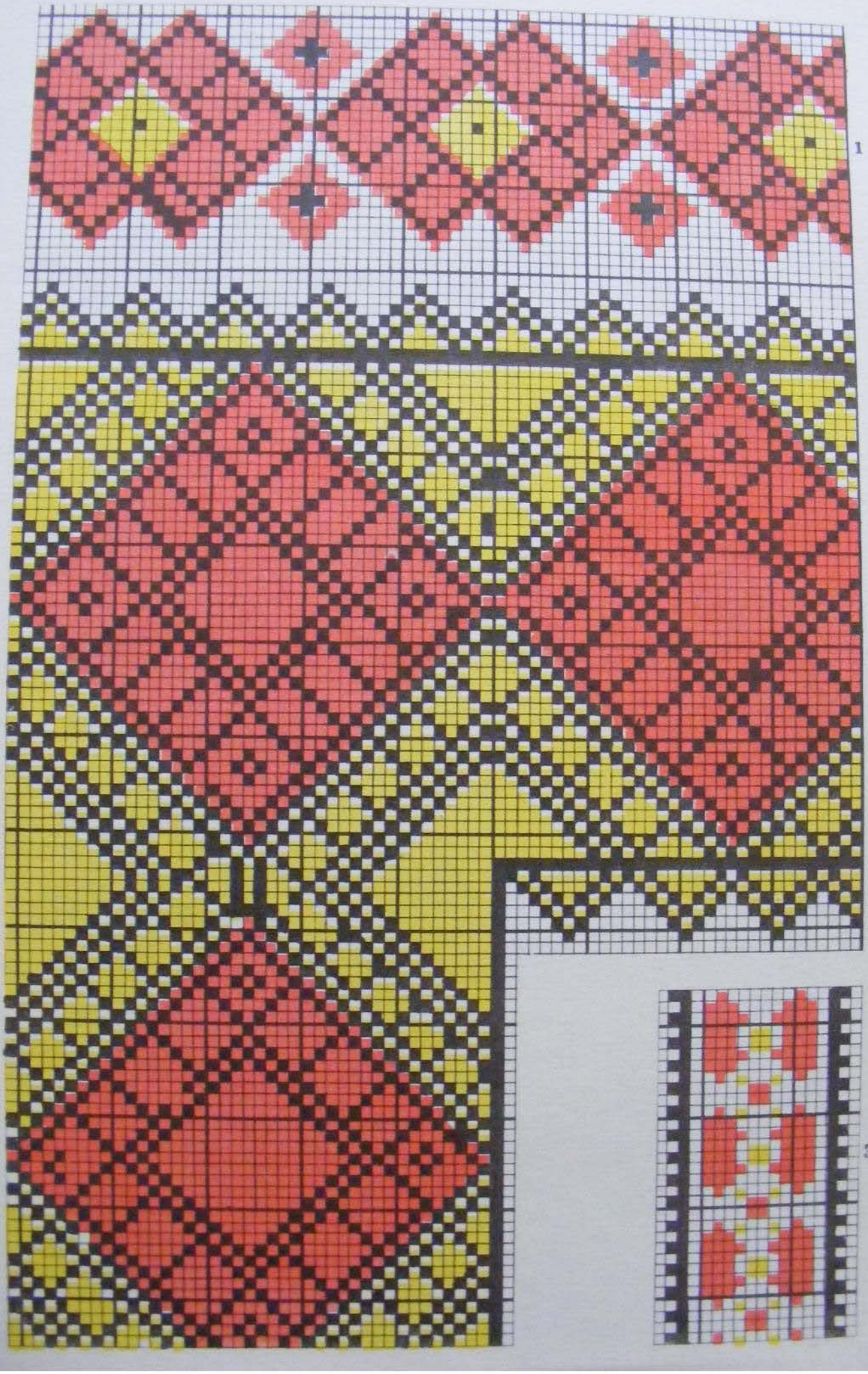
1
2
3

1

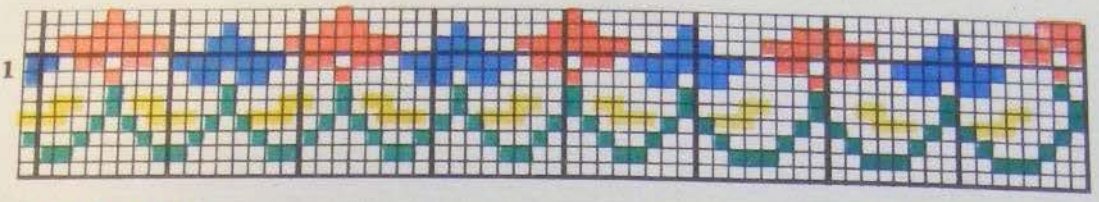

3

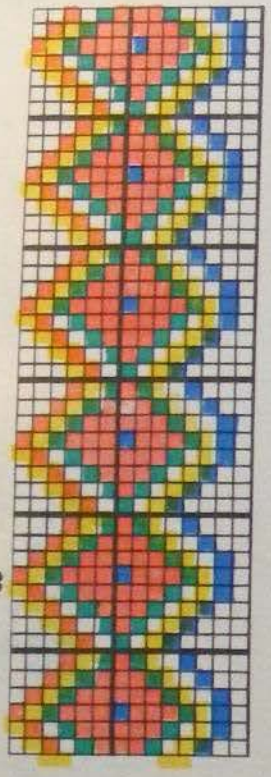

2

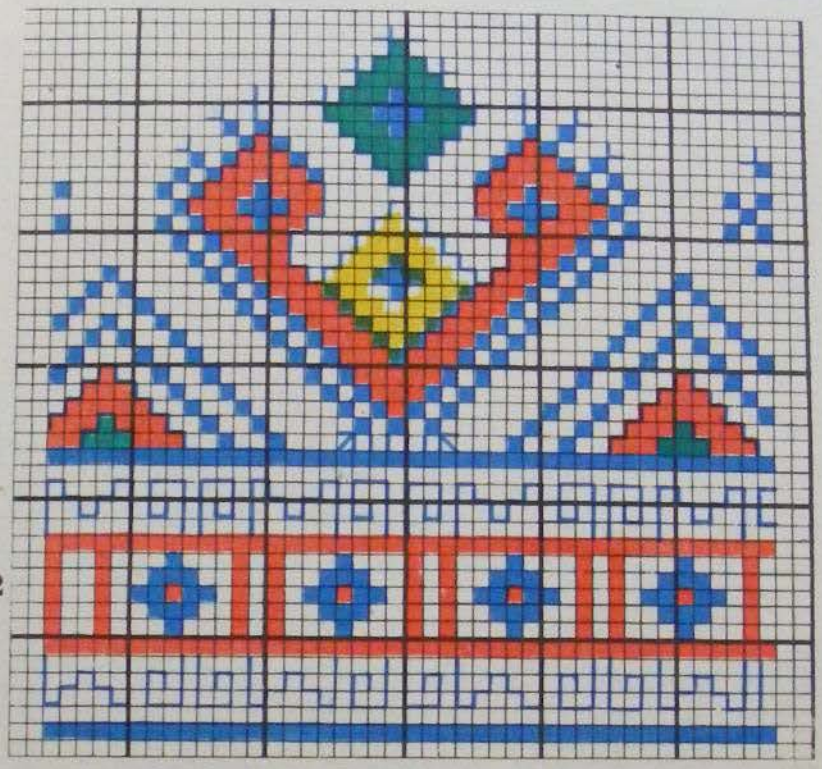

4

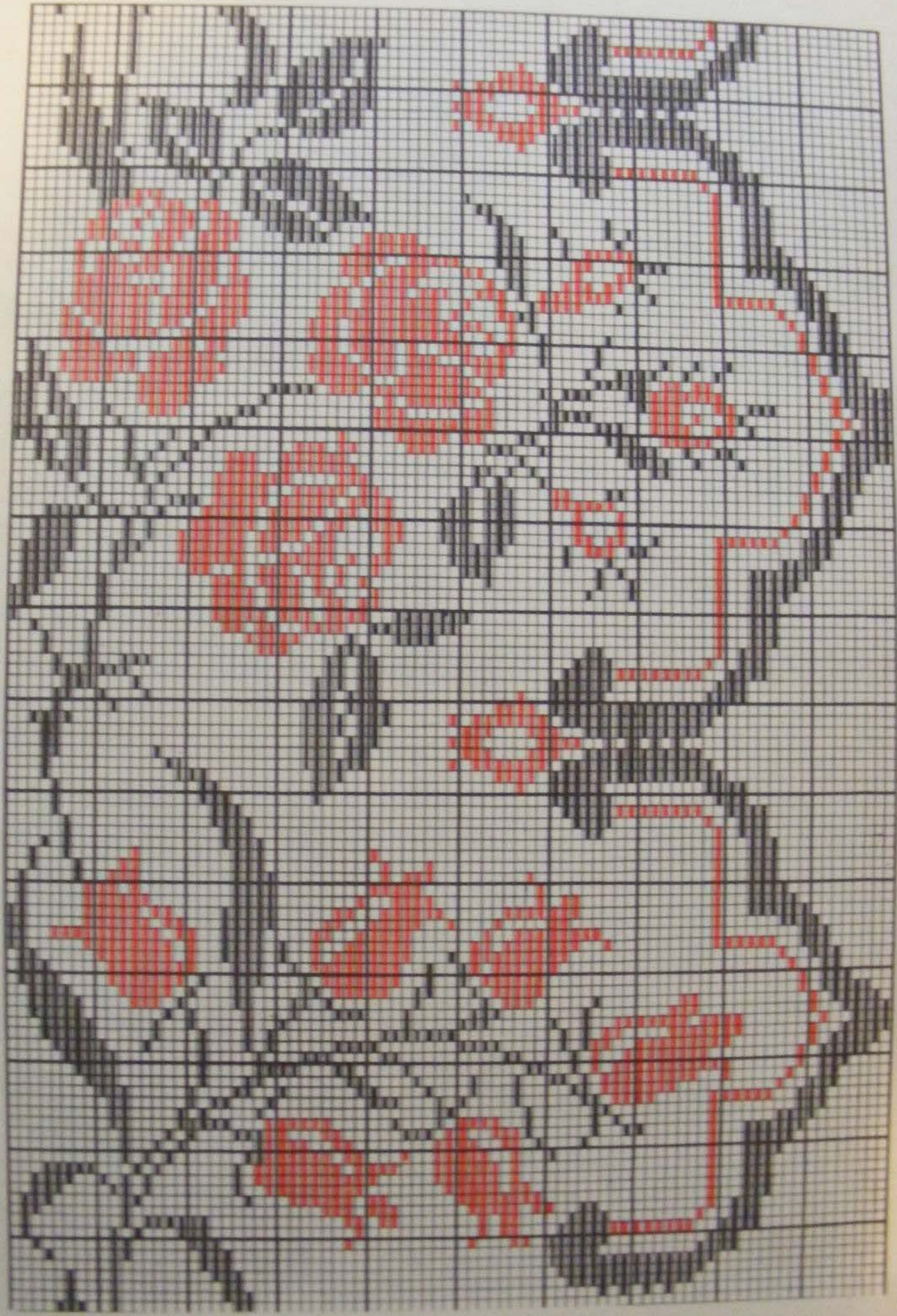

1

2

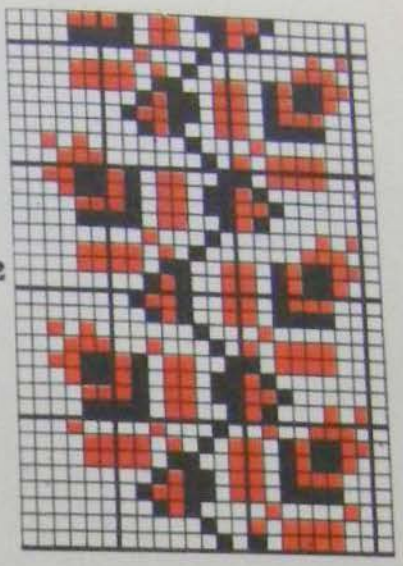

3

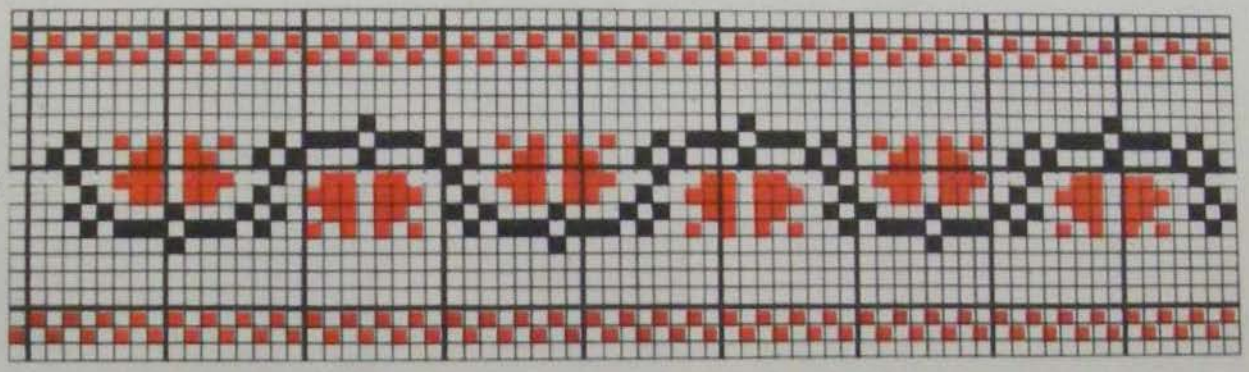

4

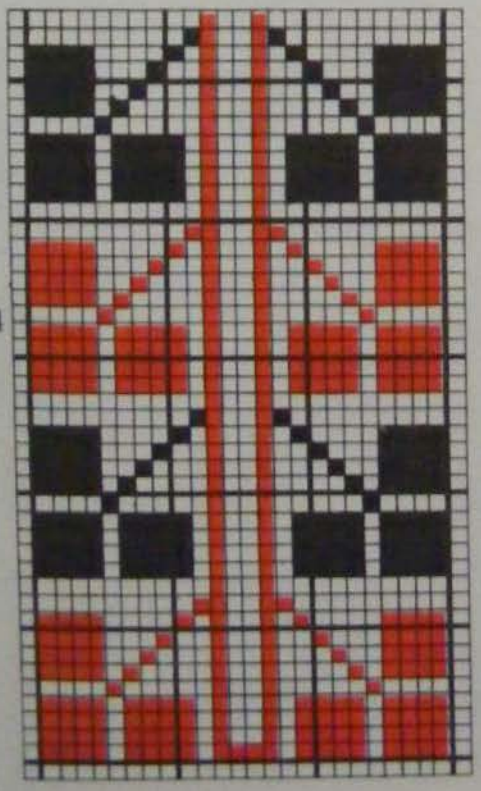

5

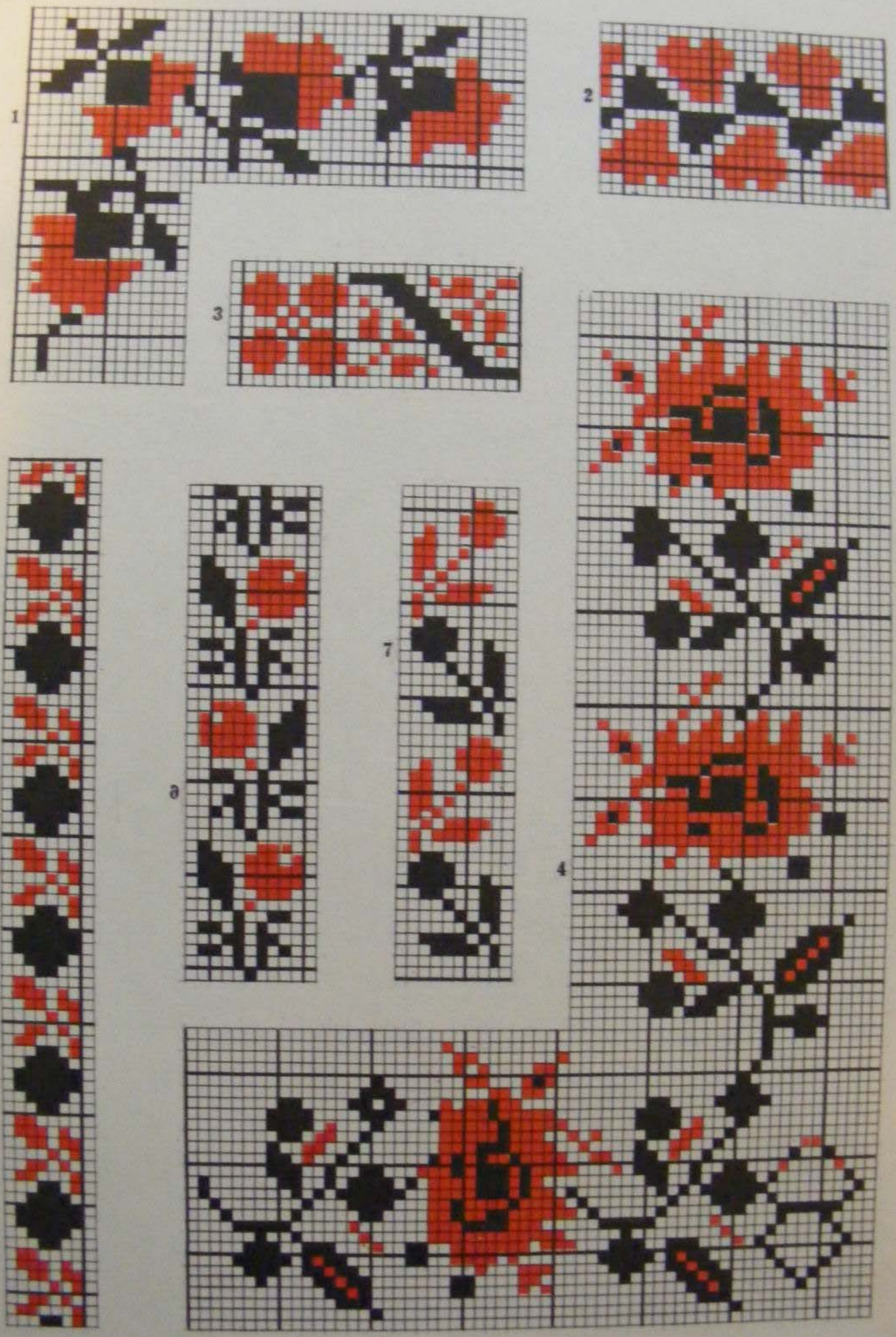
1
2
3
4
5
6
7

1
2
3
4

1

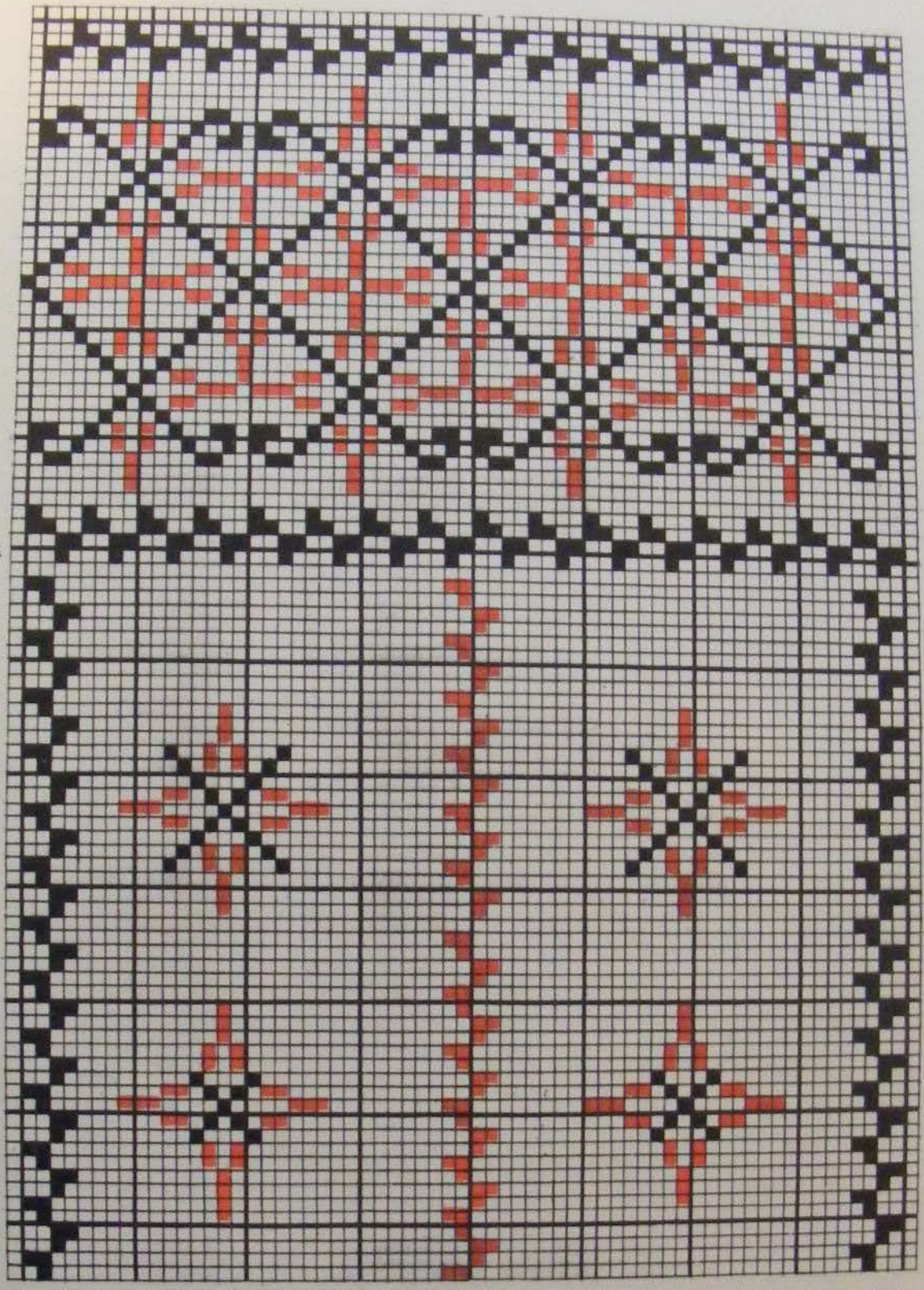

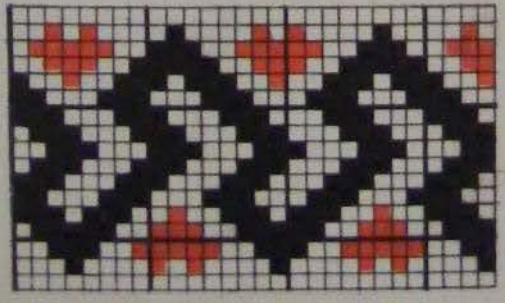

2

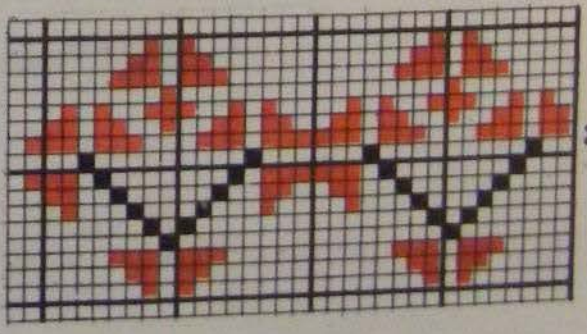

3

1

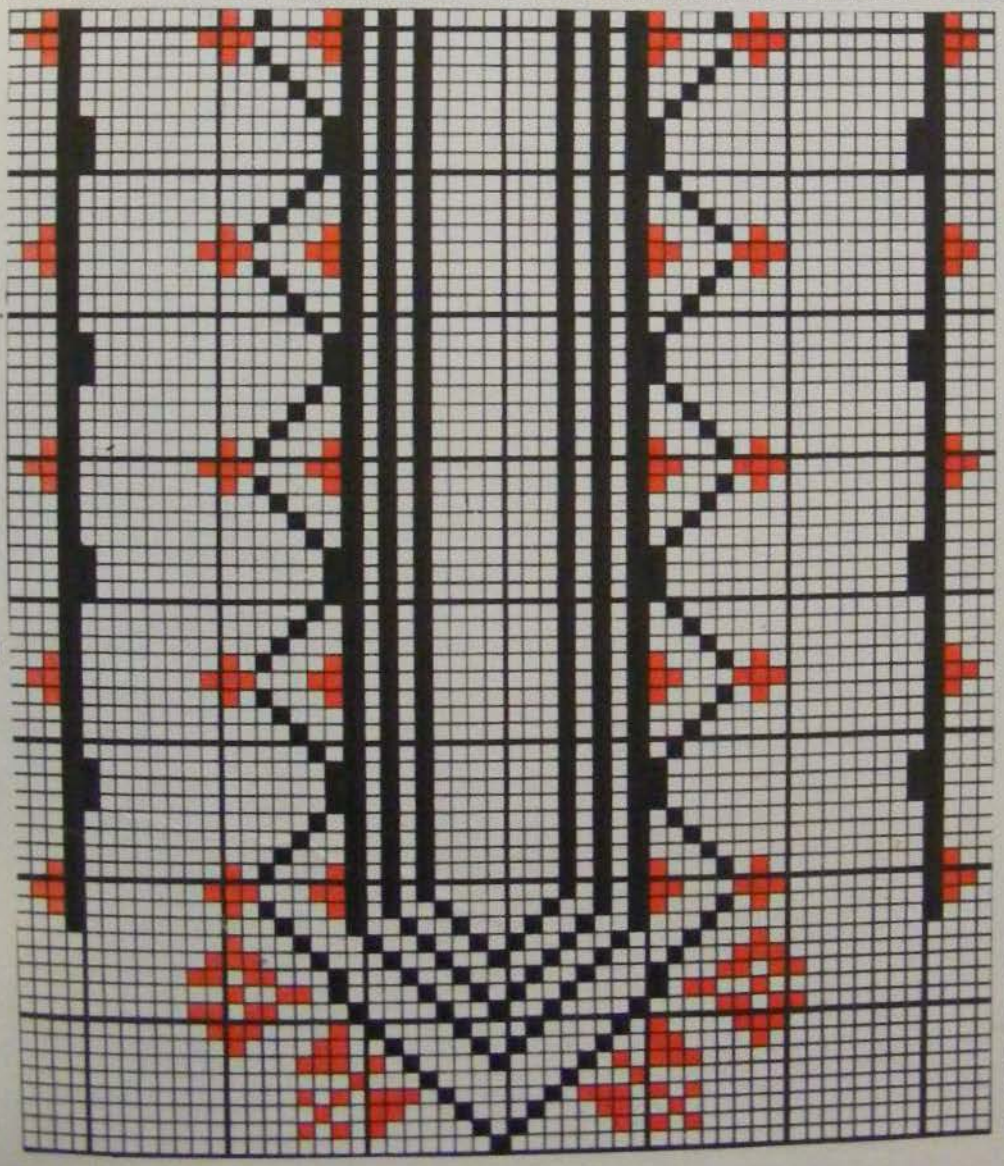

2

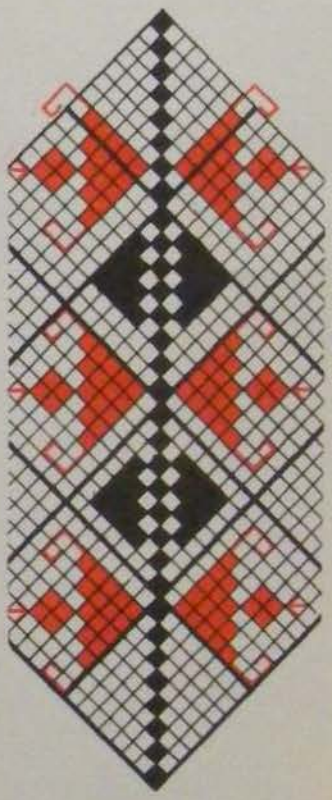

3

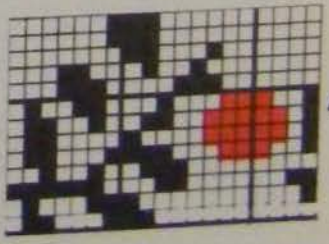

4

1

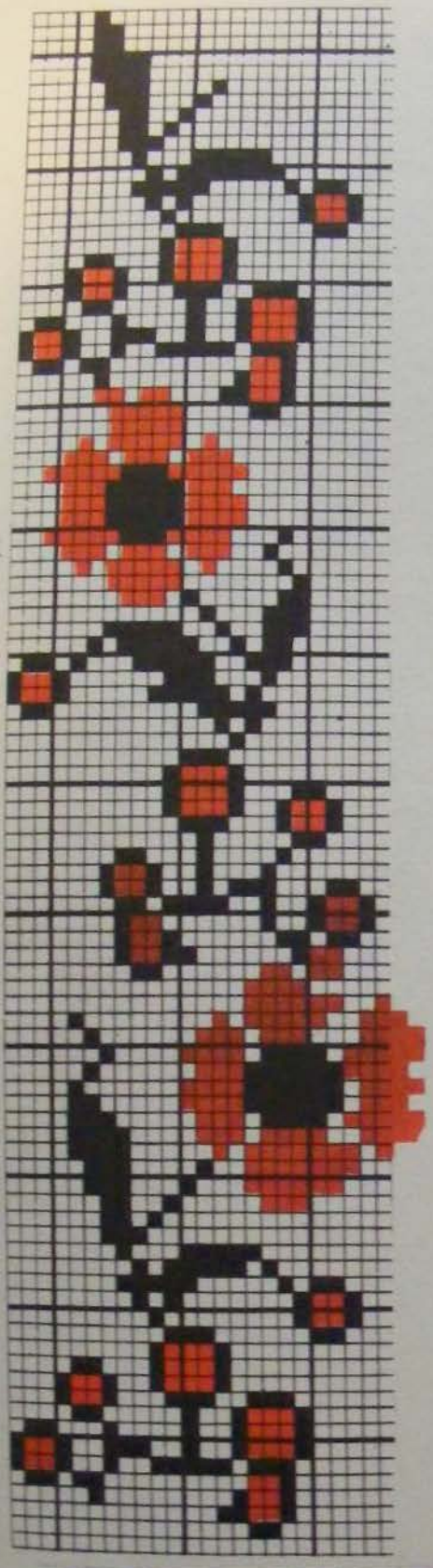

2

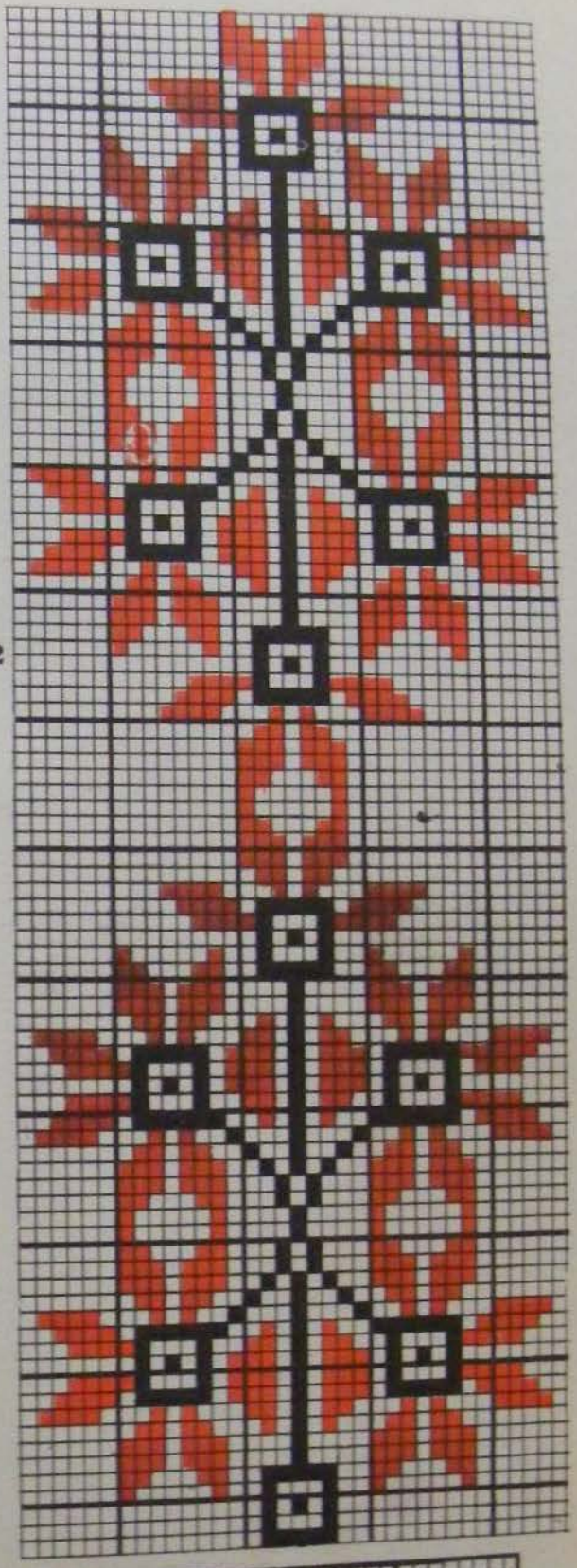

3

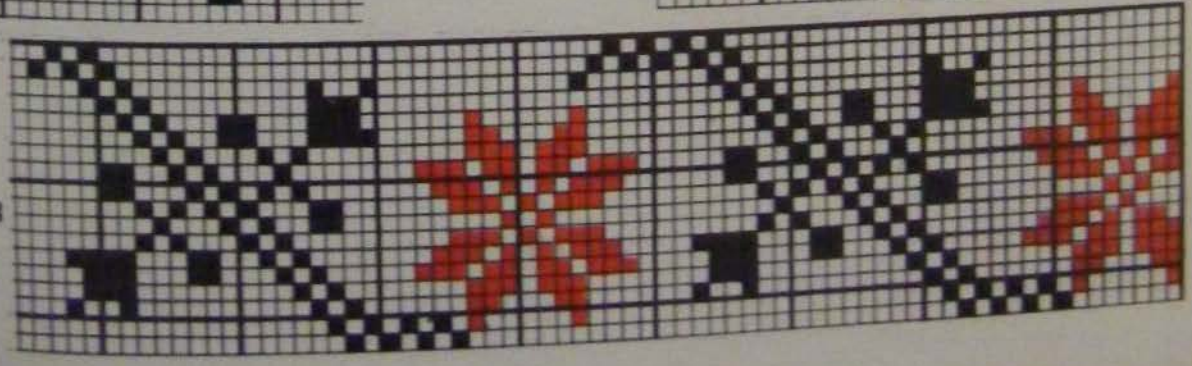

1

1
2
3

1

2

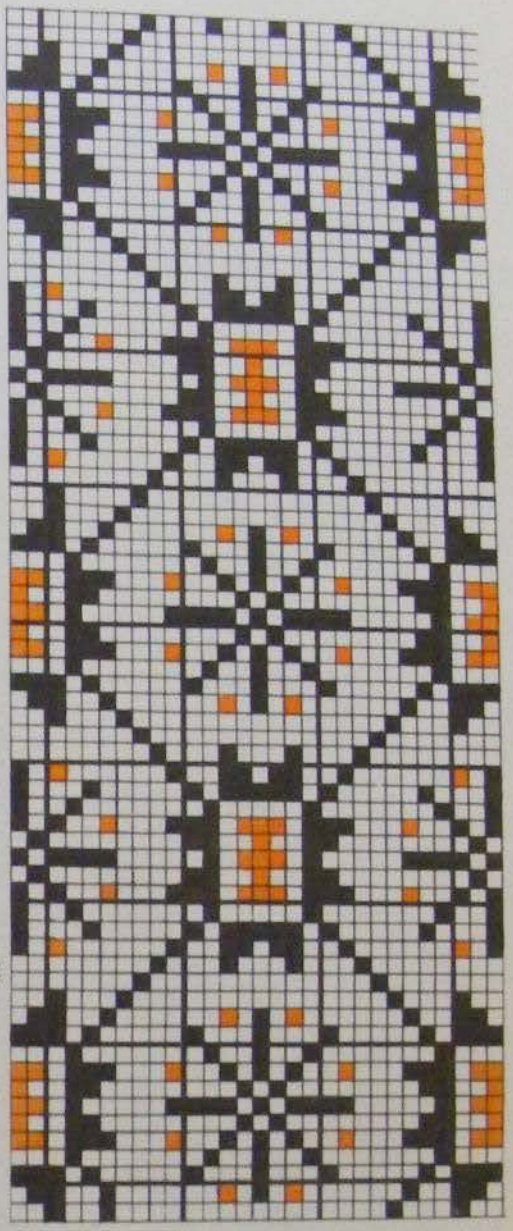

3

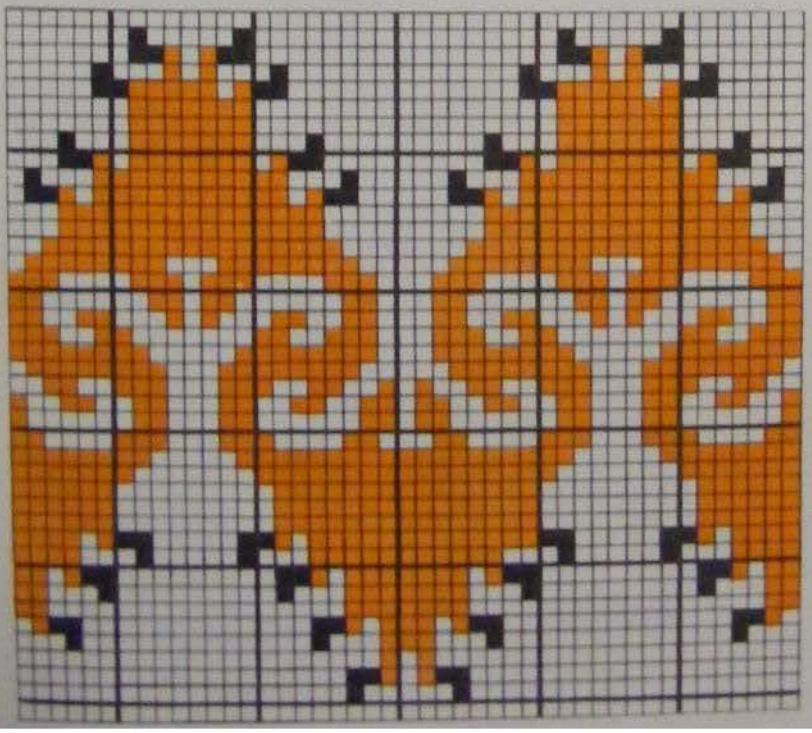

4

5

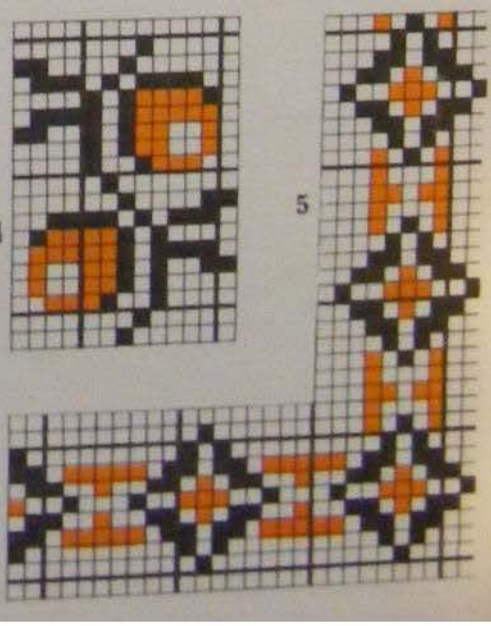

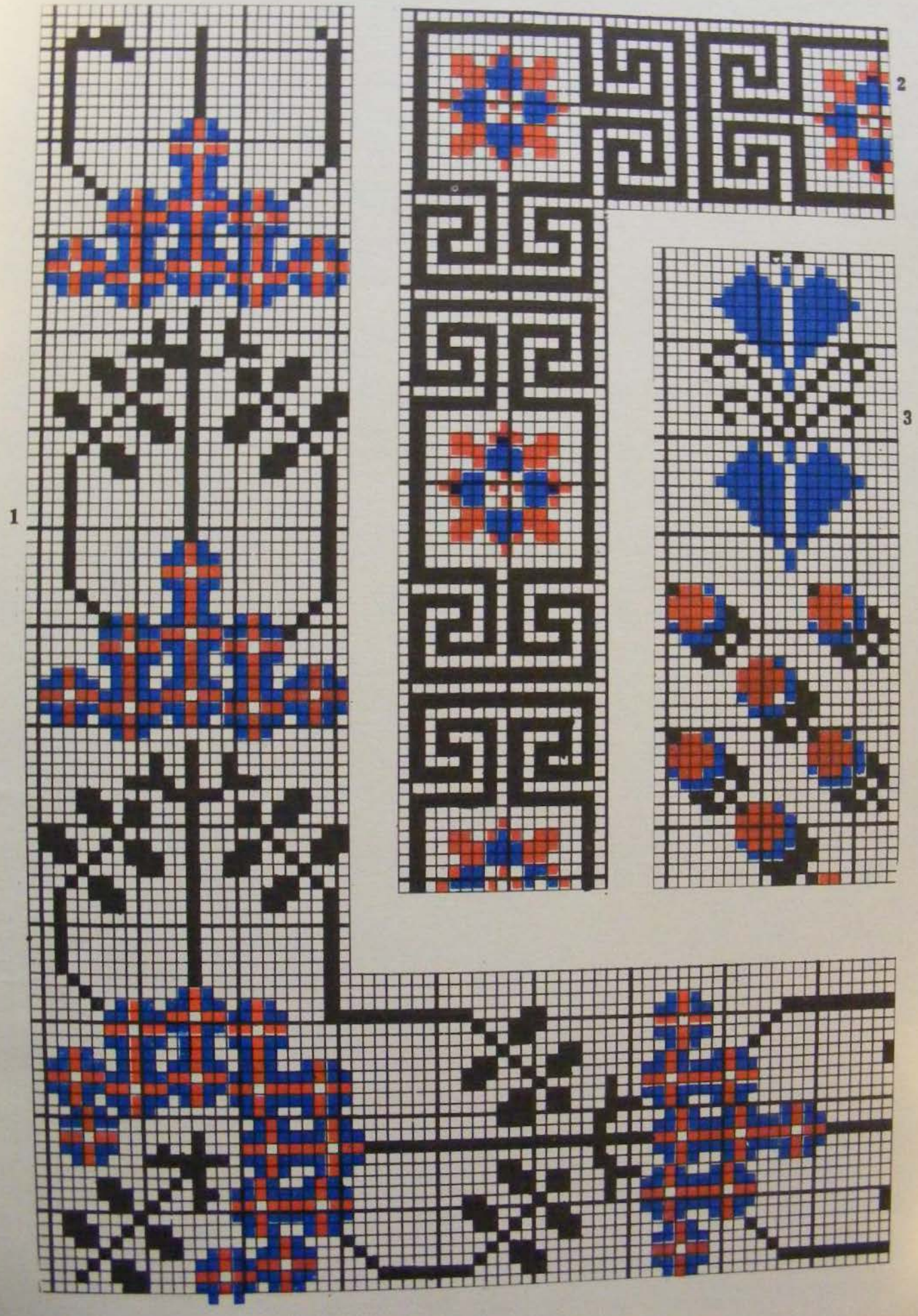
1
2
3

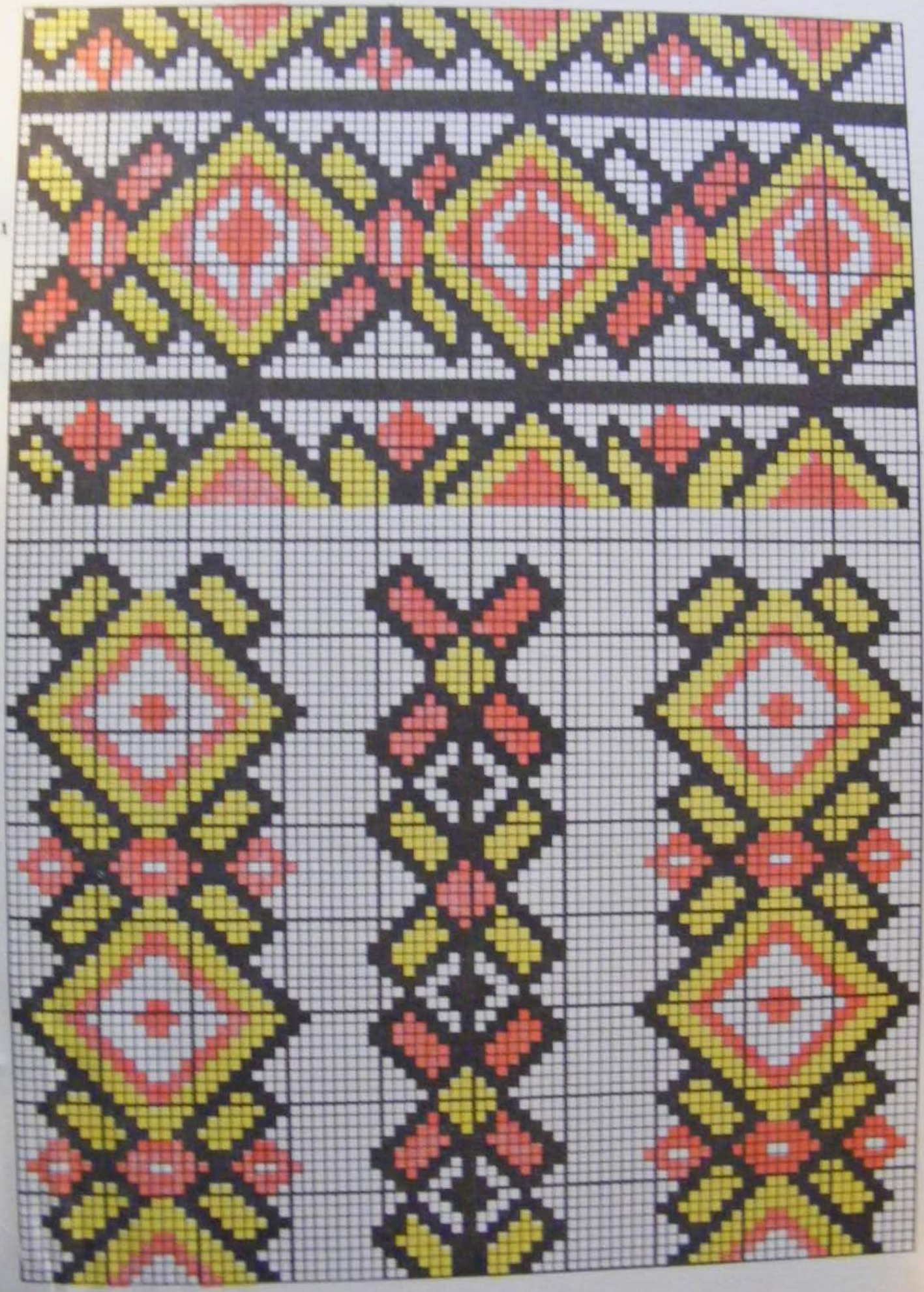

1

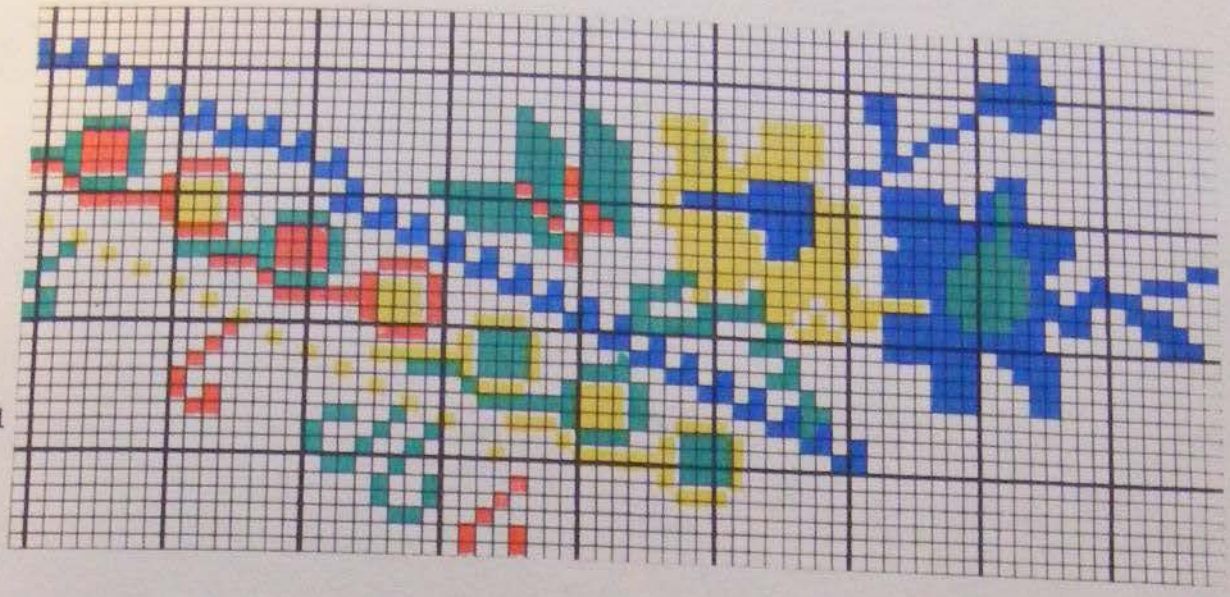

2

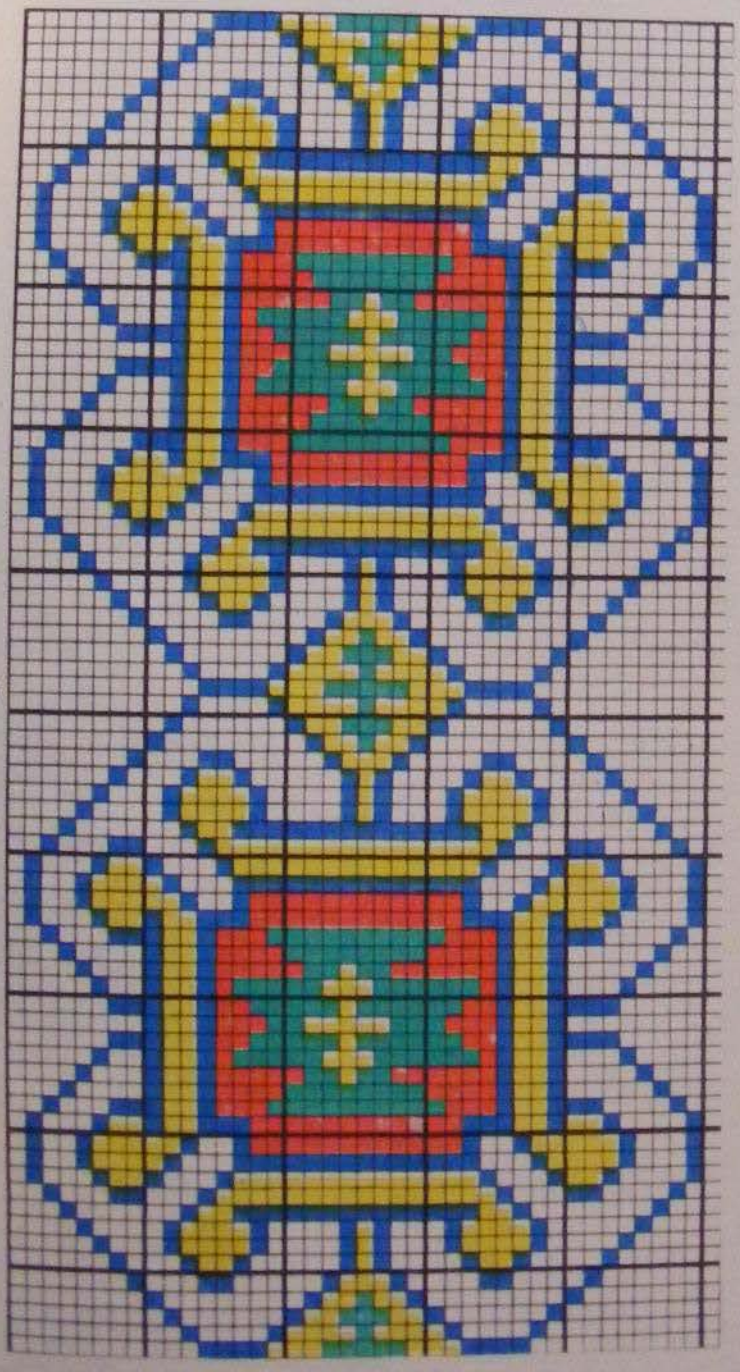

3

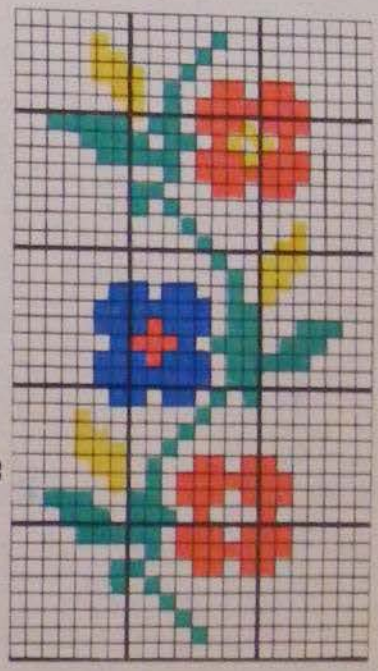

4

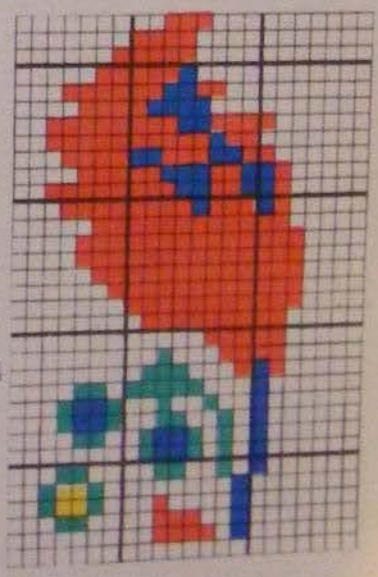

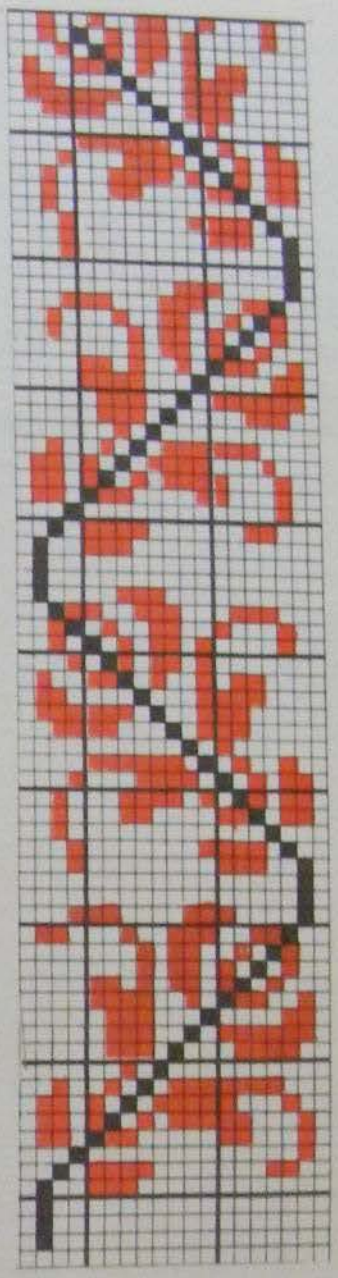

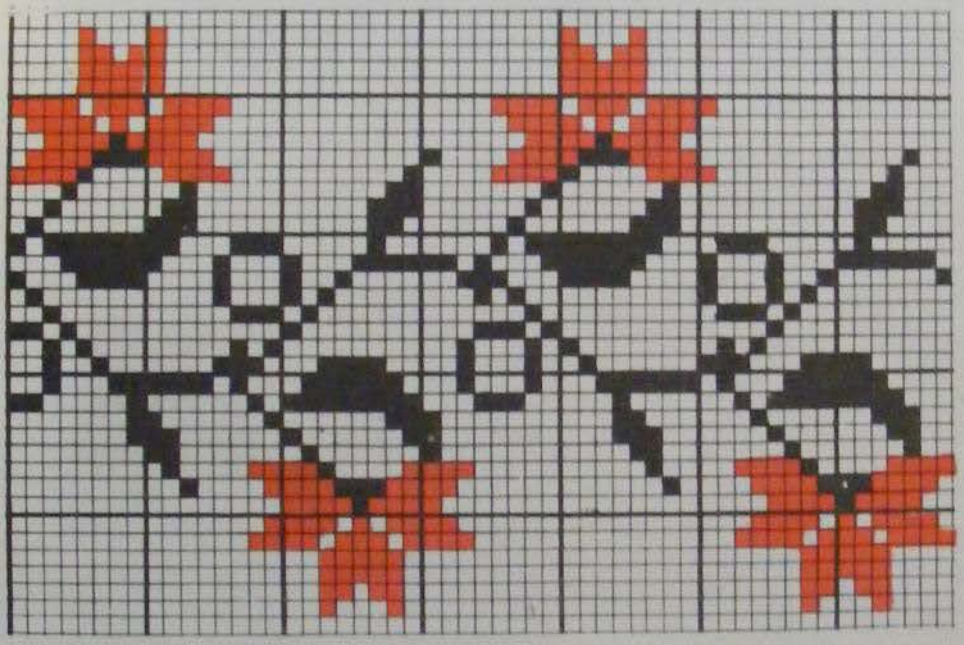

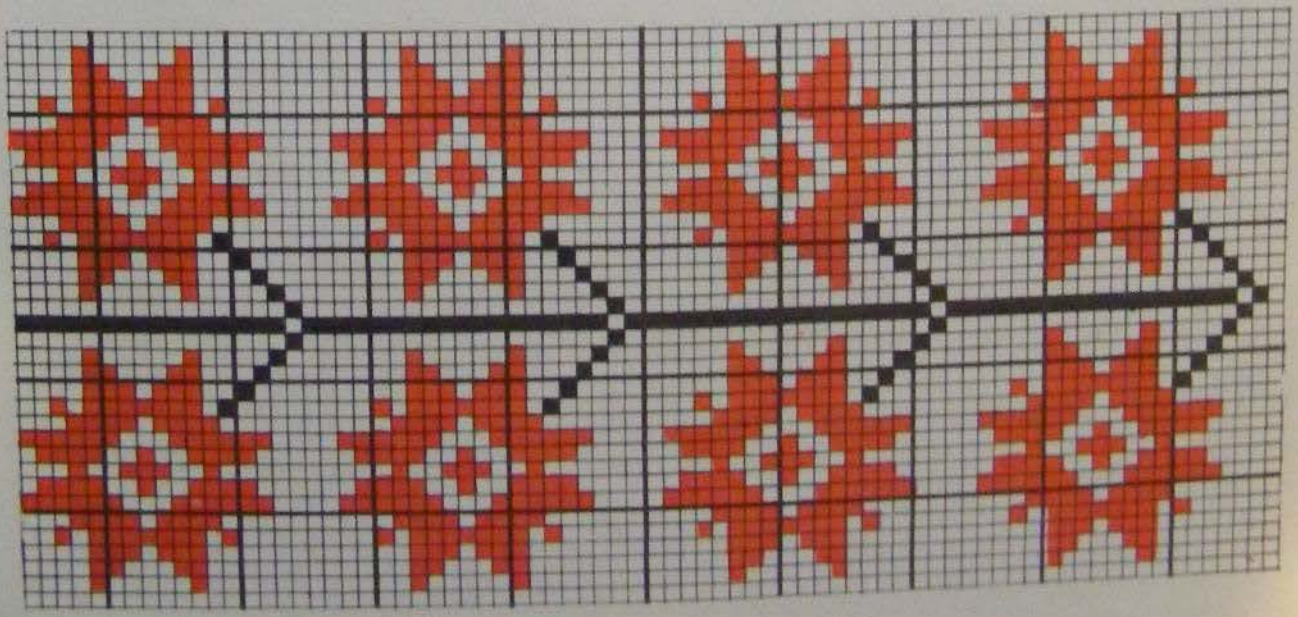

1

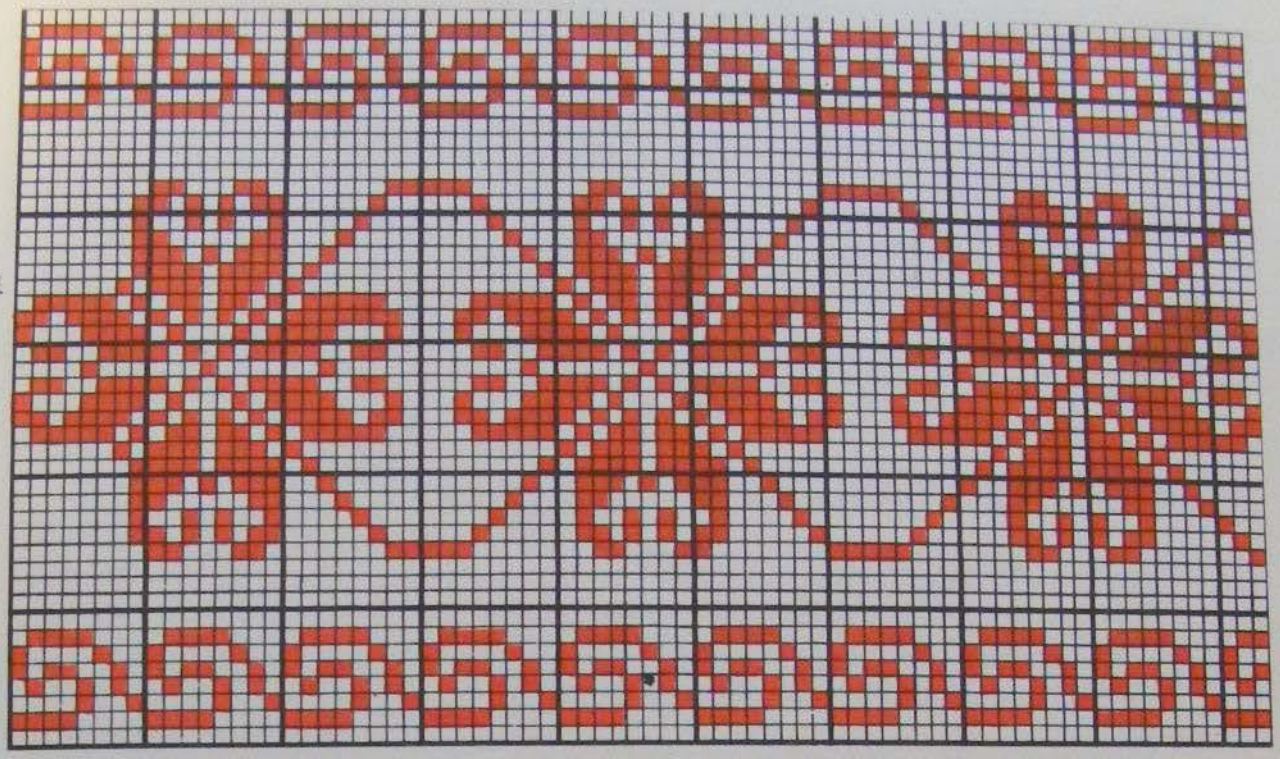

2

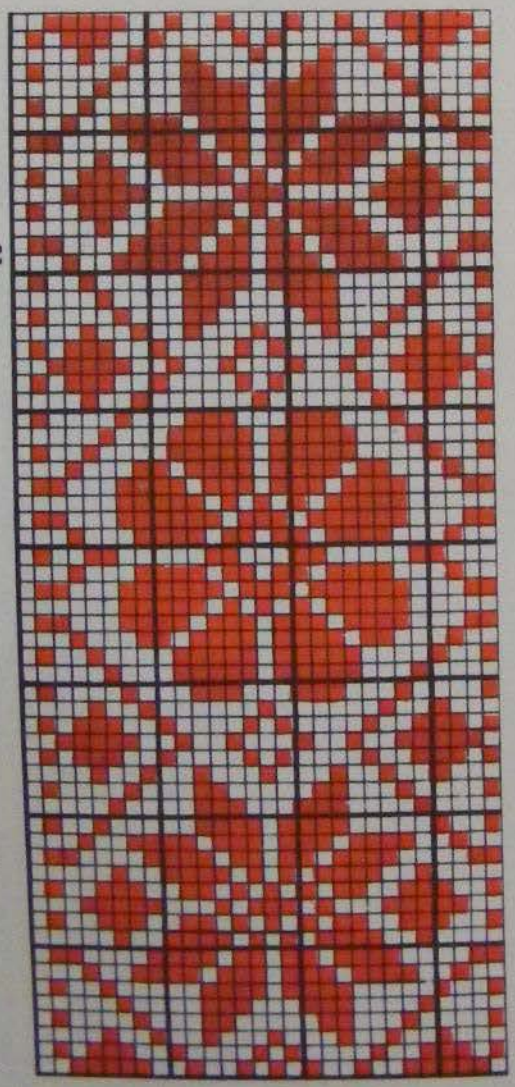

3

4

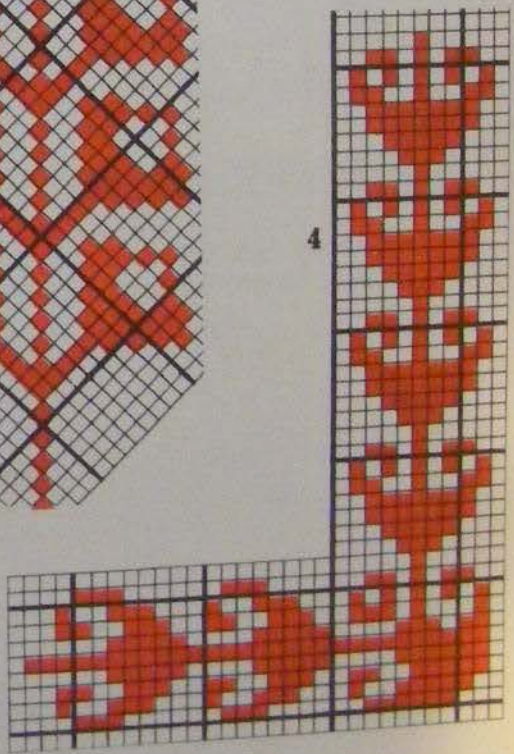

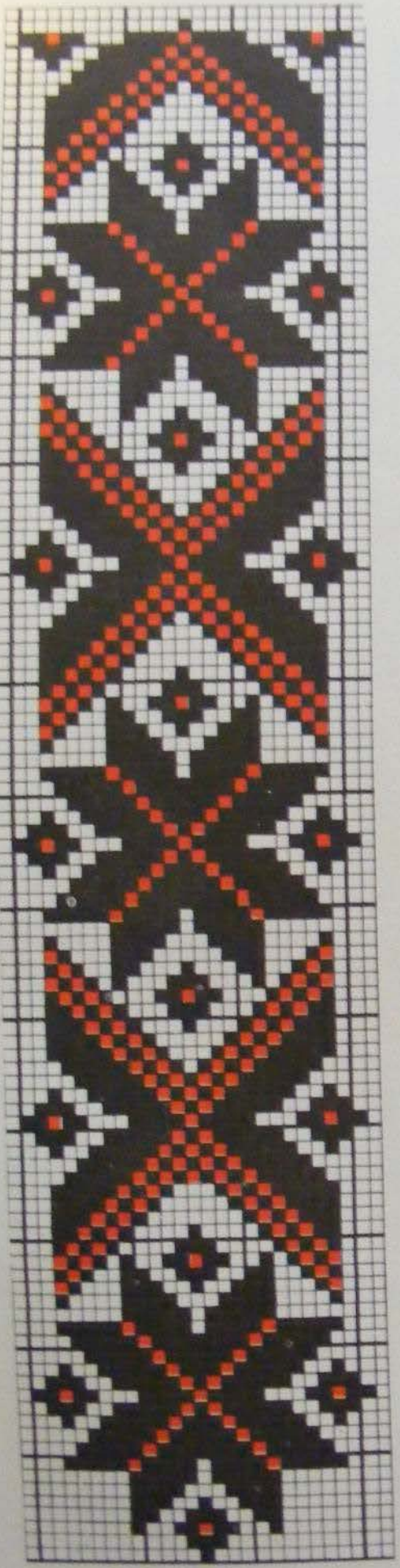

1

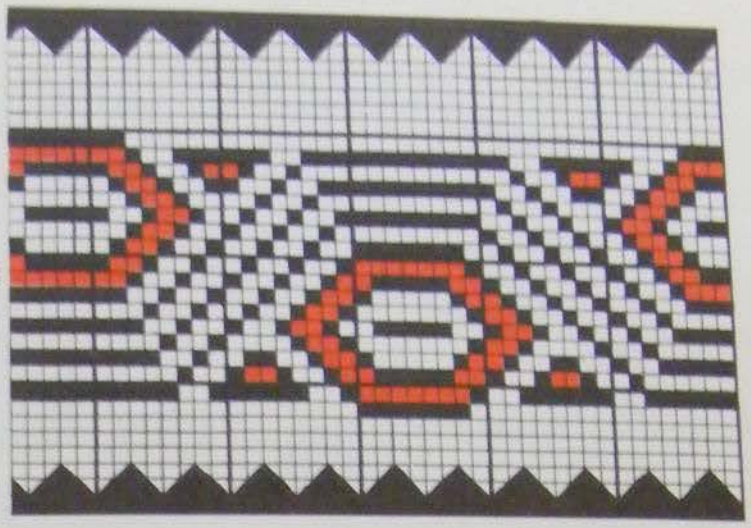

2

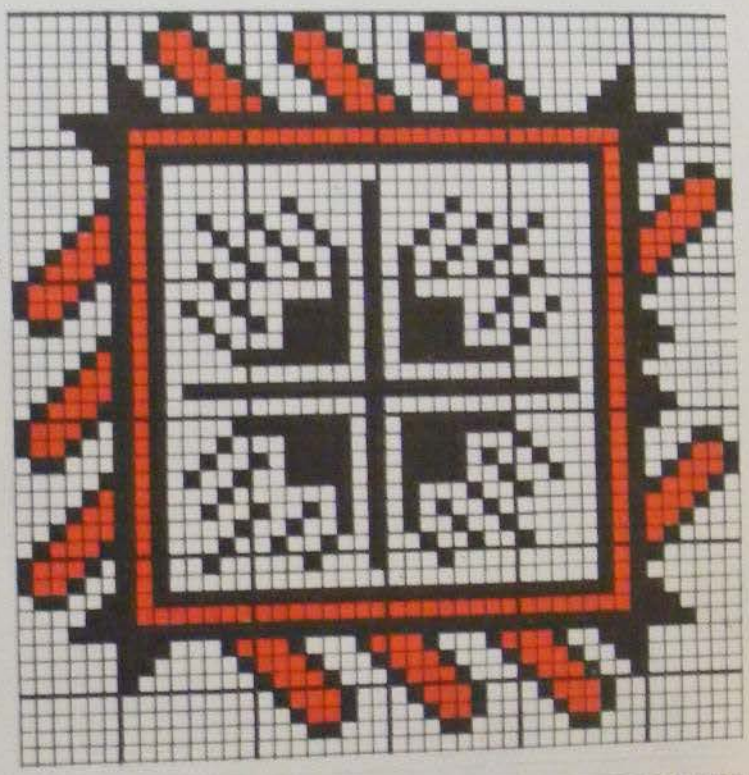

3

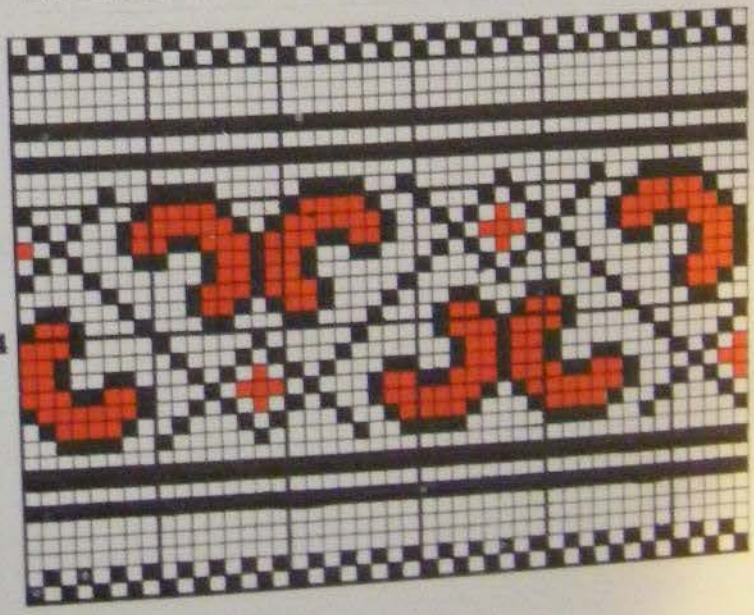

4